

Voorwoord

Beste pleegouders,

Bij deze bieden wij u een Pleegwijzer aan van de William Schrikker Pleegzorg. De Pleegwijzer bestaat uit drie delen:

I Informatief

Het informatieve gedeelte verschaft informatie over onderwerpen die een rol kunnen spelen als u voor een pleegkind zorgt.

II Financieel

Deze financiële wegwijzer informeert u over de verschillende financiële regelingen die voortkomen uit wet- en regelgeving.

III Actief

In het actieve deel kunt u alle informatie opbergen die voor u en uw pleegkind van belang is. Denk bijvoorbeeld aan het pleegzorgcontract, de evaluatieverslagen, etc.

De Pleegwijzermap is als een losbladig systeem opgezet, zodat u nieuwe informatie gemakkelijk kunt toevoegen en gewijzigde informatie gemakkelijk kunt vervangen. Hoofdstukken of gedeeltes die wijzigen, zullen u dan apart worden toegestuurd.

Vanzelfsprekend kunt u uw pleegzorgwerker om nadere uitleg vragen, als de informatie in de map niet toereikend is.

Mocht u nog suggesties hebben voor aanvullende informatie, dan kun u deze mailen naar het secretariaat van de pleegzorg, secretariaatpleegzorg@wsg.nu, of een briefje sturen naar William Schrikker Pleegzorg, t.a.v. het secretariaat, Postbus 12685, 1100 AR te Amsterdam.

William Schrikker Pleegzorg

Hoofdstuk I De organisatie

Dit hoofdstuk bestaat uit twee delen: het eerste deel beschrijft kort de organisatie van de William Schrikker Groep in het algemeen; het tweede deel gaat uitgebreid in op de William Schrikker Pleegzorg.

1.1 De William Schrikker Groep

Geschiedenis

In 1942 is er een voogdij-instelling opgericht voor kinderen met een verstandelijke handicap. De ontwikkeling van deze stichting begon eigenlijk al eerder, rond 1900. Toen kwam het onderwijs voor kinderen met een verstandelijke handicap of ontwikkelingsachterstand van de grond. Dat zette een aantal ontwikkelingen in gang, die uiteindelijk hebben geleid tot de oprichting van een voogdij-instelling voor kinderen met een verstandelijke handicap. De Afdeling Voogdij werd in 1970 een zelfstandige rechtspersoon met de naam 'William Schrikker Voogdij Stichting', in 1977 verkort tot 'William Schrikker Stichting'. William Schrikker is de naam van het bestuurslid dat het meest bij de afdeling Voogdij betrokken was. Hij was sinds 1950 voorzitter van het bestuur en altijd nauw betrokken bij de ontwikkelingen van de voogdij-afdeling.

Het plaatsen van kinderen met een verstandelijke handicap in pleeggezinnen kwam vanaf 1950 van de grond. Dit verliep in het begin moeizaam, in de zorg voor mensen met een handicap bleef het accent liggen op 'gestichtsverpleging'. Mensen met een verstandelijke handicap werden als 'zieken' beschouwd, die in 'gestichten' moesten worden geplaatst. Vanaf 1950 werden er pleeggezinnen geworven, in 1955 was ruim de helft van de totaal 226 voogdijkinderen, namelijk 143, in een pleeggezin ondergebracht.

In 1971 deed de William Schrikker Voogdij Stichting het werven van pleeggezinnen niet meer zelf, dat werd overgedragen aan de Centrales voor Pleegzorg. De uiteindelijke selectie en matching bleef in handen van de William Schrikker Voogdij Stichting.

In 1993 is de Voorziening voor Pleegzorg van de William Schrikker Stichting opgericht. Hiermee ontstond er een splitsing van activiteiten in twee werksoorten: jeugdbescherming voor kinderen met een handicap, en gespecialiseerde pleegzorg voor kinderen met een handicap, dus een scheiding van hulp en recht. De gezinsvoogden maken een inschatting van de behoeften voor het kind en zijn ouders, en stellen een plan op waarin de benodigde hulpverlening wordt geregeld. Hiertoe kunnen zij een verzoek doen bij pleegzorg om een pleeggezin te zoeken voor het pleegkind en het pleeggezin te begeleiden. De Voorziening voor Pleegzorg neemt de begeleiding van pleeggezinnen op zich en alles wat daarbij komt kijken.

In 2002 vond een reorganisatie plaats, en zijn de jeugdbescherming en de pleegzorg in twee onderscheiden stichtingen verder gegaan. In 2004 is de overkoepelende organisatie van de verschillende afdelingen, de William Schrikker Groep gaan heten. De afdeling pleegzorg heet sindsdien William Schrikker Pleegzorg.

Opdracht en afdelingen

De missie van de William Schrikker Groep luidt: *De William Schrikker Groep biedt hulp, advies en ondersteuning, vanuit het vrijwillig of het justitieel kader, ten behoeve van gehandicapte kinderen en kinderen van gehandicapte ouders.*

De William Schrikker Groep biedt haar diensten aan bij ernstige opvoedingsproblemen, waarbij zij te allen tijde het kind centraal stelt, zich richt op het systeem rond het kind en streeft naar opvoeding in gezinsverband, bij voorkeur in het gezin van herkomst. De William Schrikker Groep neemt een bijzondere positie in binnen de jeugdhulpverlening. Zij werkt op het snijvlak van de jeugdzorg en de gehandicaptenzorg.

De William Schrikker Groep bestaat uit de Resultaat Verantwoordelijke Eenheden (RVE's) Jeugdbescherming, Jeugdreclassering, Expertisecentrum en Pleegzorg.

De William Schrikker Pleegzorg is een zelfstandig onderdeel van de William Schrikker Groep. In de bijlagen vindt u een organogram van de William Schrikker Groep. Als pleegouder heeft u voornamelijk te maken met de plaatser van het pleegkind in uw gezin, en met de pleegzorgwerker. Bij veel van de pleegkinderen van de William Schrikker Pleegzorg is de plaatser een gezinsvoogd van de William Schrikker Jeugdbescherming. Er bestaat een nauwe samenwerking tussen beide afdelingen. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de taken van en de samenwerking tussen de pleegzorgwerker en de plaatser/gezinsvoogd.

N.B. De term 'plaatser' is geen officiële term. In de Wet op de Jeugdzorg wordt gesproken over 'Bureau Jeugdzorg'. In de praktijk is het vaak een voogd of gezinsvoogd. Bij vrijwillige pleegzorg zijn de plaatsers: de ouders of degene die de indicatie voor pleegzorg heeft opgesteld. Voor de leesbaarheid en duidelijkheid houden wij in deze pleegwijzer de term 'plaatser' aan.

1.2 De William Schrikker Pleegzorg

Visie op pleegzorg voor kinderen met een handicap

De visie van de William Schrikker Pleegzorg is, dat bij voorkeur elke jeugdige, ongeacht zijn beperkingen of handicap, het beste verzorgd en opgevoed kan worden in gezinsverband. Kan dit niet in het eigen gezin, dan in een ander gezin. Het recht van een kind om in een gezin op te groeien is tevens opgenomen in de Internationale Verklaring van de Rechten van het Gehandicapte Kind. Het gezin biedt het kind een optimale kans tot persoonlijkheidsontwikkeling, sociale aanpassing en maatschappelijke integratie. Dit wordt bewerkstelligd door de persoonlijke zorg en aandacht dat het gezin kan bieden, door stabiliteit, continuïteit, structuur (leiding en regels), voorbeeldgedrag, sociale relaties en een achterban, d.w.z. vaste volwassenen die bij het kind betrokken willen blijven. Juist kinderen die vanwege hun handicap extra verzorgingsbehoefte of omgevingsafhankelijk zijn, kunnen bij uitstek profiteren van het gunstige opvoedingsklimaat in een gezin. Ze gedijen goed bij persoonlijke aandacht van steeds dezelfde volwassenen, bij rust, overzichtelijkheid en vaste dagelijkse rituelen.

Pleegzorg voor gehandicapte kinderen bestaat al jarenlang en de resultaten van pleegzorg voor deze groep zijn bemoedigend gebleken. De praktijk wijst uit dat gehandicapte jeugdigen kansen op een goede ontwikkeling hebben in een pleeggezin, en dat er veel pleegouders zijn die hier bewust voor kiezen en er voldoening aan beleven.

1.2.1 De organisatie van de William Schrikker Pleegzorg

Organisatie in regio's

De William Schrikker Pleegzorg begeleidt pleeggezinnen in het hele land met in totaal rond de 1100 pleegkinderen. De organisatie is verdeeld in 3 regio's:

- Noord-Oost: Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Flevoland en Gelderland;
- West-Midden: Noord-Holland en Utrecht;
- West-Zuid: Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant, Limburg.

Iedere regio heeft een team van pleegzorgwerkers, dat wordt aangestuurd door een inhoudelijk manager en een regiomanager.

1.2.2 Medewerkers Pleegzorg: functies en taken

Als pleegouder krijgt u te maken met diverse soorten medewerkers van de pleegzorg. De diverse functies zijn:

Pleegzorgwerker

Als pleegouder wordt u begeleid en ondersteund door een pleegzorgwerker. Deze komt bij u thuis en biedt u diverse vormen van steun bij de opvoeding van uw pleegkind. Denk aan:

- informatie en uitleg over de handicap, psychische en gedragsproblemen;
- morele en emotionele steun: uw verhaal kwijt kunnen, het ordenen van ervaringen en gedachten;

- praktische steun: invullen van formulieren, aanvragen van regelingen, contacten met school;
- steun bij de omgang met de ouders van het pleegkind;
- steun bij het effect van de plaatsing op de andere leden van het pleeggezin.

De pleegzorgwerker gebruikt het hulpverleningsplan als basis van de begeleiding. Dit plan heeft de pleegzorgwerker in samenspraak met u opgesteld, en dit plan is ook aan de ouders voorgelegd. De precieze taken van de pleegzorgwerker staan beschreven in hoofdstuk 3.

Pleegzorgwerkers Intensieve Pleegzorg

Naast de 3 regioteams van pleegzorgwerkers, bestaat er een landelijk team van de Projectmatige Intensieve Pleegzorg (PIP). Als een pleeggezin door PIP wordt begeleid, krijgen pleegouders te maken met een PIP-werker. Het PIP-team wordt, evenals de regioteams, aangestuurd door een inhoudelijk manager en een regiomanager.

Inhoudelijk manager

De pleegzorgwerker krijgt inhoudelijke begeleiding van de inhoudelijk manager. Deze neemt met de pleegzorgwerker de zaken door en bespreekt met hem hoe het met de pleeggezinnen en de pleegkinderen gaat. Waar nodig worden inhoudelijke adviezen gegeven over de uitvoering van de begeleiding aan de pleeggezinnen. De inhoudelijk manager stelt de hulpverleningsplannen vast en is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de begeleiding aan het pleeggezin.

Regiomanager

De regiomanager is de leidinggevende van de pleegzorgwerker en de inhoudelijk manager. De regiomanager is verantwoordelijk voor het functioneren van de werkers, beheert het budget, voert het personeelsbeleid uit en heeft verantwoordelijkheden ten behoeve van de interne en externe organisatie. De regiomanager ondertekent tevens het pleegzorgcontract.

Directeur

De directeur geeft leiding aan de regiomanagers, is eindverantwoordelijk voor het beleid van de gehele sector Pleegzorg. Daarnaast is de directeur vooral belast met het kwaliteitsbeleid en het ontwikkelen van strategisch beleid. Tevens houdt de directeur zich bezig met landelijke ontwikkelingen in de pleegzorg en onderhoudt daartoe contacten met beleidsmakers en sleutelfunctionarissen op politiek niveau. De directeur onderhoudt contact met de Pleegouderraad. De directeur neemt deel aan het Bestuurs- en Management Overleg van de William Schrikker Groep.

Medewerker instroom & bemiddeling

Als een pleegkind wordt aangemeld, dan heeft de aanmelder als eerste contact met de medewerkers instroom & bemiddeling. Zij geven informatie over de route van aanmelding en overleggen en zonodig over de inhoud en de haalbaarheid van de vraag. Zij beoordelen de aanmeldingen en voeren eventueel overleg met de Bureaus Jeugdzorg. Voorts voeren zij de eerste registratie uit. Het startpunt van de aanmeldingsroute is altijd het indicatiebesluit voor pleegzorg van Bureau Jeugdzorg. De medewerkers instroom & bemiddeling geven daarnaast intern en extern informatie over allerlei zaken betreffende pleegzorg, of verwijzen de vrager naar de juiste persoon.

Secretaresse en registratiemedewerker

De pleegzorg wordt in de werkzaamheden ondersteund door het secretariaat en door de registratiemedewerkers. De secretaresse voert werkzaamheden uit ten behoeve van de managers. De registratiemedewerkers voeren administratiewerkzaamheden uit ten behoeve van de pleegzorgwerkers, zoals het verwerken van de hulpverleningsplannen en het opstellen van het pleegzorgcontract.

Financiële administratie

Door de financiële administratie worden de declaraties uitbetaald en wordt alle administratie daartoe verwerkt.

PGB-functionaris

De functionaris PersoonsGebondenBudget (PGB) draagt zorg voor het beheer, de administratie en de verantwoording van de toegekende PGB's van de individuele cliënten van de William Schrikker Groep. Ook draagt zij zorg voor de salarisadministratie PGB, zowel bruto als netto.

Video-interactie Begeleider

Elk team van pleegzorgwerkers beschikt over een video-interactiebegeleider. Dit is een pleegzorgwerker die speciaal is opgeleid om video-interactiebegeleiding (VIB) aan pleeggezinnen te bieden. Hierbij worden video-opnames in het pleeggezin gemaakt, die met pleegouders worden bekeken. Met als doel het contact tussen pleegouders en pleegkinderen te verbeteren.

Werving & Selectie

Gezinnen die zich net hebben aangemeld als pleeggezin krijgen te maken met een medewerker Selectie. Deze medewerker bezoekt het aspirant-pleeggezin en voert in meerdere gesprekken een gezinsonderzoek uit. In dit gezinsonderzoek wordt informatie gegeven over pleegzorg, en worden de motivatie en de vaardigheden van aspirant-pleegouders onderzocht en beschreven. Na een positieve uitkomst van dit gezinsonderzoek komt het pleeggezin in de bestandsmap en kan er een pleegkind geplaatst gaan worden.

Daarnaast onderhoudt de medewerker Werving contacten met de Voorzieningen voor Pleegzorg om op voorlichtingsavonden voorlichting te geven over de William Schrikker Pleegzorg en de bijzondere doelgroep. De medewerkers Werving en de medewerkers Selectie vormen samen de taakgroep Werving & Selectie.

1.3 Variatie in pleegzorg

1.3.1 Bestand en Netwerk

Bestand

Binnen de pleegzorg in het algemeen en dus ook binnen de William Schrikker Pleegzorg wordt onderscheid gemaakt tussen bestandspleeggezinnen en netwerkpleeggezinnen.

Bestandspleeggezinnen hebben zich aangemeld bij een Voorziening voor Pleegzorg om pleeggezin te worden. Zij krijgen als aspirant-pleeggezin een voorbereidingsprogramma en een gezinsonderzoek. Als dit is afgesloten wordt het aspirant-pleeggezin in het bestand van pleeggezinnen opgenomen. Bij de aanmelding van een kind voor een pleeggezin wordt in dit bestand naar een passend pleeggezin gezocht.

Netwerk

Zodra een kind niet meer bij de ouders kan verblijven, wordt er eerst in het netwerk van het kind gekeken naar een mogelijke woonplek voor het kind. Er wordt gezocht in het familienetwerk en in het sociale netwerk (kennissen, burens, leerkrachten etc.). Als er in het netwerk een woonplek voor het kind gevonden wordt, is er sprake van een netwerkpleeggezin. De plaatser (ouders, Bureau Jeugdzorg) kan de Pleegzorg vragen te onderzoeken of het pleeggezin geschikt is voor het betreffende kind. Vervolgens kan het netwerkpleeggezin in aanmerking komen voor betaling en begeleiding van de Pleegzorg.

Bij de William Schrikker Pleegzorg komt netwerkpleegzorg steeds meer voor. De plaatser zoekt eerst in het netwerk van het kind naar mogelijkheden voor een geschikte gezinssituatie. Pas als dat niet lukt verzoekt de plaatser de William Schrikker Pleegzorg een pleeggezin te zoeken. Vervolgens zoekt de pleegzorgwerker in het eigen bestand van pleeggezinnen, of doet een aanvraag bij de Voorziening voor Pleegzorg (VvP) in de regio van het kind.

Daar is veelal bekend of er pleeggezinnen zijn die kinderen met een handicap willen opnemen. De William Schrikker Pleegzorg heeft met de diverse VvP's afspraken gemaakt over betaling en begeleiding van het pleeggezin waar een kind door de William Schrikker Pleegzorg wordt geplaatst.

1.3.2 Pleegzorgvarianten

De William Schrikker Pleegzorg kent de volgende pleegzorgvarianten:

- Opvoedingsvariant / Langdurige Pleegzorg
- Hulpverleningsvariant / Kortdurende Pleegzorg
- Intensieve Pleegzorg
- Crisispleegzorg
- Parttime pleegzorg
- Gezinshuis
- 18+ pleegzorg

Opvoedingsvariant / Langdurige pleegzorg

De opvoedingsvariant, ook wel langdurige of perspectiefbiedende pleegzorg genoemd, is bedoeld voor kinderen die voor langere tijd of helemaal niet meer bij hun ouders kunnen wonen en in principe tot hun 18e jaar bij pleegouders verblijven. Dit is in situaties waarin duidelijk is dat ouders hun kind niet meer zelf kunnen opvoeden. Het kind wordt verzorgd en opgevoed door de pleegouders.

De pleegouders worden begeleid door de pleegzorgwerker. De pleegzorgwerker biedt opvoedingsondersteuning aan de pleegouders en neemt daartoe het hulpverleningsplan als leidraad (zie hoofdstuk 3 voor nadere uitleg van het hulpverleningsplan). Het hulpverleningsplan heeft het indicatiebesluit en het plan van de gezinsvoogd als basis. In het hulpverleningsplan wordt de ontwikkeling van het kind in kaart gebracht, en wat er nodig is om de ontwikkeling te stimuleren. Het hulpverleningsplan wordt samen met pleegouders opgesteld. Ook van ouders en van de jeugdige boven de 12 jaar (in staat tot een redelijke beoordeling van zijn belangen) wordt de mening gevraagd over het hulpverleningsplan.

Naast de ontwikkeling van het kind is de omgang met ouders en de plaats van de familie in het leven van het pleegkind een belangrijk begeleidingspunt. Ook hierover worden doelen opgenomen in het hulpverleningsplan.

Hulpverleningsvariant / Kortdurende pleegzorg

De hulpverleningsvariant, ook wel kortdurende of perspectiefzoekende pleegzorg genoemd, varieert van enkele weken tot een jaar. Hierbij bieden pleegouders een tijdelijk thuis aan het kind, met als uitgangspunt dat het kind naar de ouders terug gaat. Er blijft doorgaans een intensief contact van het kind met het gezin van herkomst en ook pleegouders hebben meestal veel contact met de ouders. Het pleeggezin wordt ook hier weer begeleid aan de hand van een hulpverleningsplan. Voor de ouders wordt vaak ook intensieve begeleiding opgezet. Zodra de situatie in het gezin van herkomst weer leefbaar is voor het kind, wordt er toegewerkt naar terugplaatsing.

Kortdurende pleegzorg kan volgen op een crisisperiode van 4 weken (zie Crisispleegzorg). Als na de vastgestelde periode van hulp aan ouders blijkt dat het niet gaat lukken om het kind weer terug naar huis te laten gaan, kan het kind voor langdurige pleegzorg worden aangemeld.

Crisispleegzorg

Wanneer er sprake is van een crisissituatie, wordt een kind vrij plotseling en zonder veel voorbereiding in een pleeggezin geplaatst. Dit gebeurt in situaties waarbij de ouders plotseling niet meer voor het kind kunnen zorgen, of waarin het kind acuut beveiligd moet worden, en om die reden direct bij ouders wordt weggehaald en bij pleegouders ondergebracht. Crisispleegzorg is bedoeld voor een periode van maximaal 4 weken. In de periode van 4 weken zorgt de gezinsvoogd voor een oplossing voor de crisis of duidelijkheid over het perspectief van het kind. De pleegzorgwerker begeleidt het pleeggezin aan de hand van een crisisplan.

Parttime pleegzorg

Bij parttime pleegzorg verblijft het kind voor korte periodes bij het pleeggezin. Doorgaans gaat het om weekend- en/of vakantiepleegzorg. Deze vorm van pleegzorg is bedoeld om het kind een gezinssituatie te bieden naast zijn vaste verblijfplaats. De vaste verblijfplaats kan zijn de ouders, een instelling of een pleeggezin. Het parttime pleeggezin is mede ter ontlasting van de reguliere opvoe-

ders van het kind. Het parttime pleeggezin kan een grote bron van steun en ontspanning zijn voor het kind en een verlichting van de opvoedingstaak van de vaste opvoeders van het kind.

Gezinshuis

De William Schrikker Pleegzorg is in samenwerking met 's Heerenloo Zorggroep gestart met het opzetten van een gezinshuis. In het gezinshuis worden vier kinderen geplaatst. De gezinshuisouders voldoen aan speciaal voor het gezinshuis vastgestelde criteria. Het gezinshuis wordt intensief begeleid door een gespecialiseerde pleegzorgwerker.

18+ pleegzorg

Er bestaat de mogelijkheid bij pleegzorg, en dus ook bij de William Schrikker Pleegzorg, om na de 18e verjaardag van het pleegkind de betaling en begeleiding van de Pleegzorg voor een korte periode aan te houden. Het gaat hier dan vooral om situaties waarbij de pleegouders nog pleegzorggerelateerde vragen hebben en van daaruit een voortzetting van de begeleiding wensen. Voorbeelden zijn vragen over de ontwikkeling van de jeugdige, omgang met de (pleeg)kinderen in het pleeggezin en probleemsituaties met de ouders. 18+Pleegzorg wordt geboden voor maximaal een half jaar en dient goed beargumenteerd te worden.

1.3.3 Begeleidingsvarianten

Reguliere pleegzorgbegeleiding

Het pleeggezin wordt door de pleegzorgwerker begeleid. De pleegzorgwerker bezoekt het pleeggezin gemiddeld 1 keer in de 6 weken. Zonodig is er tussen door telefonisch contact. De pleegzorgwerker helpt en ondersteunt het pleeggezin met allerlei zaken die de opvoeding en het functioneren van het pleegkind betreffen op basis van het hulpverleningsplan.

Intensieve Pleegzorgbegeleiding (PIP = projectmatige intensieve pleegzorg)

Als pleeggezinnen bij het opvoeden van het pleegkind meer begeleiding nodig hebben dan de reguliere begeleiding, kan er PIP worden aangeboden. Dat wil zeggen dat de pleegzorgwerker eens in de drie weken een begeleidingsgesprek voert, en met de pleegouders aan extra afgesproken doelen werkt. Vaak gaat het om behoorlijke gedragsproblemen van kinderen, die een specifieke gedragsbeïnvloeding van pleegouders nodig maken. Ook valt hierbij te denken aan beginnende pleegouders bij wie een kind wordt geplaatst met complex gedrag of een belast verleden. Of een pleegzorgsituatie waarin contacten met ouders moeizaam verlopen en hun weerslag hebben op het functioneren van het kind in het pleeggezin. De PIP-werker zal dan intensief met pleegouders en ouders werken. De PIP-werkers worden door een orthopedagoog en een psycholoog begeleid.

Video-interactiebegeleiding (VIB)

Als het pleeggezin in aanmerking komt voor video-interactiebegeleiding, komt er naast de pleegzorgwerker een video-interactiebegeleider (VIB'er) op huisbezoek. Deze maakt een aantal opnames en bespreekt deze met pleegouders, in reviews. Het doel is om het contact tussen pleegouder en pleegkind te verbeteren, door de communicatie in beeld te brengen en te analyseren. Deze methode wordt vaak ingezet om de ingroei van het kind in het pleeggezin te bevorderen, of pleegouders zo goed mogelijk te doen aansluiten bij de belevingswereld en de handicap van het pleegkind.

1.4 Werving en Selectie

In 2004 is de William Schrikker Pleegzorg gestart met het project Werving en Selectie. Het doel van het project is pleeggezinnen te werven en selecteren voor de doelgroep van de William Schrikker Pleegzorg en daarmee een eigen bestand van pleegouders op te bouwen. Hiertoe is een team van pleegzorgwerkers als wervingsfunctionarissen en gezinsonderzoekers opgeleid. Voor de werving wordt nauw samengewerkt met de Regionale Voorzieningen voor Pleegzorg en met de 's Heerenloo Zorggroep. De aspirant-pleeggezinnen die worden geworven, worden vervolgens gescreend en voorbereid met behulp van het gezinsonderzoek op het pleegouderschap.

Hoofdstuk 2 Pleegouderschap: wat is er voor nodig?

De William Schrikker Pleegzorg zoekt pleeggezinnen voor kinderen met een handicap die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen. Het is belangrijk dat pleeggezinnen de zware opvoedingstaak kunnen uitvoeren. Er wordt veel zorg besteed aan de voorbereiding en selectie van pleeggezinnen. Er zijn landelijke criteria vastgesteld waar pleegouders aan moeten voldoen, en de wetgever heeft eisen opgesteld.

2.1 Wettelijke eisen

Volgens de wet moeten pleegouders aan de volgende eisen voldoen:

- De pleegouder (of één van hen) moet tenminste 21 jaar zijn;
- De pleegouders en alle personen ouder dan 12 jaar, die in het pleeggezin wonen, moeten beschikken over een Verklaring van Geen Bezwaar (zie hieronder), afgegeven door de Raad voor de Kinderbescherming;
- De geschiktheid van het pleeggezin is beoordeeld door een instelling voor pleegzorg;
- De pleegouder werkt mee aan de uitvoering van het hulpverleningsplan, opgesteld door de pleegzorgwerker, en accepteert begeleiding van de pleegzorgwerker.

N.B. Als er sprake is van voogdij over een pleegkind door een pleegouder op basis van een pleegcontract, de zogenaamde pleegoudervoogdij, zijn bovenstaande wettelijke eisen niet van toepassing.

Verklaring van Geen Bezwaar

De Verklaring van Geen Bezwaar is vereist:

- voorafgaand aan de plaatsing van het eerste pleegkind;
- bij de komst van nieuwe inwonenden boven de 12 jaar oud;
- als de pleegouder gedurende twee jaar geen pleegouder is geweest.

De Pleegzorg vraagt deze verklaring aan. Daartoe hebben aspirant-pleegouders en hun huisgenoten een machtiging ingevuld waarin zij Pleegzorg toestemming geven om informatie in te winnen. Vervolgens bekijkt de Raad voor de Kinderbescherming of er bezwarende feiten of omstandigheden zijn tegen de aspirant-pleegouders en/of andere huisgenoten boven de 12 jaar. Dit is het geval als er in het verleden misdrijven of overtredingen zijn geweest waaruit een gering verantwoordelijkheidsbesef blijkt. Ook als men verdacht wordt van zedenmisdrijven of kindermishandeling wordt er geen verklaring af gegeven.

Aspirant-pleegouders krijgen een kopie van de verklaring van geen bezwaar of een gemotiveerd besluit dat de verklaring is geweigerd. Pleegzorg krijgt enkel het bericht of er wel of geen bezwaar bestaat tegen de aspirant-pleegouders.

Medische verklaring

De William Schrikker Pleegzorg vraagt aan pleegouders om een medische verklaring in te vullen. De eigen medische verklaring is van belang om te beoordelen of de aspirant-pleegouder lichamelijk in staat is om voor langere tijd een pleegkind op te vangen. Als de medische verklaring er aanleiding toe geeft, kan een arts voor advies worden geraadpleegd.

2.2 Criteria voor pleegouderschap

Om goed te bepalen of pleegzorg bij de aspirant-pleegouder past, geldt een aantal criteria. Deze criteria komen voort uit het landelijk gebruikte voorbereidingsprogramma voor pleegouders, het STAP-programma (Screening en Training van Aspirant-Pleegouders). De keuze voor deze criteria is bepaald door de ervaring dat dit de belangrijkste kenmerken van bekwame pleegouders zijn.

De criteria zijn:

1. Open en duidelijk zijn in contact en omgang met anderen

Pleegouders zijn in staat tot het onderhouden van positieve contacten met hun eigen gezinsleden, met burens en anderen in hun omgeving, zoals artsen, leerkrachten, familie van het pleegkind. Pleegouders kunnen luisteren naar en informatie uitwisselen met mensen die anders denken dan zichzelf. Pleegouders durven voor hun gevoelens uit te komen en onderkennen gevoelens van anderen. Pleegouders staan open voor pleegzorgbegeleiding.

2. Het delen van ouderschap

Pleegouders delen het ouderschap met de ouders en de familie van het kind. Dit gebeurt misschien niet altijd via directe contacten maar dan toch zeker via de gevoelens van het kind over zijn familie. Pleegouders zijn in staat kinderen te helpen al die verschillende belangrijke mensen een plaats te geven in hun leven.

3. Kinderen helpen een positieve kijk op zichzelf te ontwikkelen

Kinderen die verwaarloosd, mishandeld of seksueel misbruikt zijn, geven vaak zichzelf de schuld van de problemen in hun gezin. De afwijzing door de eigen familie en soms ook door eerdere pleeggezinnen heeft ertoe geleid dat het kind negatief over zichzelf denkt. Ook kan het kind verward zijn: wie ben ik eigenlijk en waar hoor ik thuis? Pleegouders hebben begrip hiervoor en helpen kinderen hun leven te begrijpen.

4. Kinderen helpen hun gedrag te veranderen zonder ze lichamelijk te straffen

Misbruikte of mishandelde kinderen hebben door toedoen van volwassenen schade opgelopen. Ze hebben geleerd dat geslagen worden wel pijn doet maar meer is dan geen aandacht krijgen. Belangrijk is om kinderen positieve aandacht te geven. Pleegouders helpen het kind zijn gedrag te veranderen zonder te slaan of vergelijkbare straffen te gebruiken.

5. Het inschatten van de uitwerking die het pleegouderschap op het eigen gezin heeft

Het toevoegen van een nieuw gezinslid heeft invloed op elk lid van dat gezin. Het heeft gevolgen voor de verdeling van tijd en aandacht, ruimte, taken en verantwoordelijkheden. Pleegouders zijn in staat te bepalen welke invloed het kind – en alles wat het met zich meebrengt – zal hebben op het huishouden en de gezinsrelaties.

De William Schrikker Pleegzorg maakt gebruik van pleeggezinnen van andere pleegzorgvoorzieningen en werft zelf pleeggezinnen. De pleeggezinnen van andere voorzieningen hebben vaak daar een voorbereidingsprogramma doorlopen en zijn daarin gescreend op de vijf criteria. Als het pleeggezin vervolgens een kind van de William Schrikker Pleegzorg opneemt, wordt de rapportage van het voorbereidingsprogramma overlegd en in het pleegouderdossier opgenomen. Hierover zijn met de diverse voorzieningen voor pleegzorg afspraken gemaakt.

Bij de pleeggezinnen die de William Schrikker Pleegzorg zelf werft, doet een pleegzorgwerker een gezinsonderzoek. Bij netwerkpleegzorg (kind gaat bij een pleeggezin in het eigen netwerk wonen) kan door de plaatsver (gezinsvoogd, Bureau Jeugdzorg) een vraag bij de William Schrikker Pleegzorg worden neergelegd om met een netwerkonderzoek te beoordelen of het netwerkpleeggezin geschikt is om het pleegkind op te nemen. Zowel bij het gezins- als het netwerkonderzoek zal de onderzoekende pleegzorgwerker de criteria van pleegouderschap met pleegouders doornemen, en een inschatting maken of deze kenmerken voldoende aanwezig zijn bij pleegouders, dan wel goed te begeleiden zijn bij plaatsing. De onderzoeker beschrijft in een verslag hoe de aspirant-pleegouders voorbereid zijn op deze criteria, hoe ze er tegenover staan en hoe ze het zullen uitvoeren. Dit verslag wordt met de pleegouders en de inhoudelijk manager door genomen. Er volgt een advies uit om wel of niet tot plaatsing van een pleegkind over te gaan.

Hoofdstuk 3 Het traject van een plaatsing

Dit hoofdstuk geeft informatie over de verschillende fases die doorlopen worden vanaf de start van een plaatsing van een kind in een pleeggezin, met aandachtspunten voor pleegouders en de taken van de pleezorgwerker. Er wordt uitvoerig stilgestaan bij het hulpverleningsplan.

3.1 De pleezorgwerker en de plaatser

Als er een kind geplaatst gaat worden bij een pleeggezin, zijn er twee personen met wie pleegouders te maken krijgen: de plaatser en de pleezorgwerker.

Plaatser

De plaatser is de persoon vanuit Bureau Jeugdzorg die het kind plaatst in een voorziening voor Pleezorg, op basis van een indicatiebesluit pleezorg. Dit kan zijn:

- Bij kinderen met een maatregel ofwel justitiële plaatsing (ondertoezichtstelling of voogdij): een gezinsvoogd of een voogd;
- Bij kinderen zonder maatregel ofwel vrijwillige plaatsing: een maatschappelijk werker van Bureau Jeugdzorg die namens de ouders de zorg voor het kind vraagt aan de pleezorg; Bij de kinderen van de William Schrikker Pleezorg zijn plaatsers vaak voogden of gezinsvoogden van de William Schrikker Jeugdbescherming. Zij zijn gemachtigd om namens het Bureau Jeugdzorg een kind in een pleeggezin te plaatsen.

De plaatser is verantwoordelijk voor de plaatsing van het kind buiten het gezin van oorsprong als dat nodig is, ook is de plaatser verantwoordelijk voor de begeleiding en hulpverlening van het gezin van oorsprong.

Als pleegouder maakt u kennis met de plaatser in het kennismakingstraject van het kind met uw gezin. U weet dan wie verantwoordelijk is voor de plaatsing, en wie de ouders van het kind begeleidt. Ook komt de plaatser in beeld bij de bezoeksregeling, begeleide bezoeken, regelzaken zoals het aanvragen van een paspoort.

De officiële plaatsing wordt aangevangen met een viergesprek, het zogenoemde startgesprek. Het viergesprek is een samenwerkingsgesprek met vier betrokkenen: de pleegouders, de ouders, de plaatser en de pleezorgwerker. Bij de jaarlijkse verlenging van de plaatsing wordt nagestreefd een evaluatiegesprek te voeren met deze vier betrokkenen.

Pleezorgwerker

Als pleegouder heeft u voornamelijk te maken met de pleezorgwerker. De pleezorgwerker is verantwoordelijk voor de begeleiding aan het pleeggezin, en biedt opvoedingsondersteuning aan de pleegouders ten behoeve van de opvoeding en verzorging van het pleegkind. De pleezorgwerker maakt in samenspraak met de pleegouders het hulpverlenings- en pleegouderbegeleidingsplan en begeleidt het realiseren van de doelen zoals daarin opgesteld. Pleegouders kunnen met al hun vragen, problemen en opmerkingen terecht bij hun pleezorgwerker. Deze zoekt zaken uit, speelt informatie door of organiseert overleg waar nodig.

Samenwerking plaatser en pleezorgwerker

In belang van het pleegkind werken de plaatser en de pleezorgwerker nauw samen met elkaar en met de pleegouders. De verdeling van verantwoordelijkheden, taken en afspraken zijn in procedures vastgelegd gedurende de diverse fasen van de plaatsing. Dit wordt globaal beschreven bij iedere fase van plaatsing.

3.2 Fase I. Voorbereiding op de komst van een pleegkind

Bestandspleezorg

Als er bij de William Schrikker Pleezorg een indicatiebesluit met zorgaanspraak is voor een kind, gaat de pleezorgwerker op zoek naar een pleeggezin. De gegevens hiervoor worden vastgelegd in

een intakeformulier. Zodra er een pleeggezin is gevonden onderzoekt de pleegzorgwerker of kind en pleeggezin wat betreft opvoedingsvraag en opvoedingsaanbod bij elkaar passen. Hiertoe wordt informatie gegeven aan het pleeggezin over het kind en over de William Schrikker Pleegzorg. Vervolgens start een kennismakingstraject. De pleegzorgwerker stelt de plaatser voor aan de aspirant-pleegouders. De plaatser geeft dan meer informatie over de achtergrond van het kind en de omgangsregeling met de ouders. Ook wordt afgesproken hoe de kennismaking van pleegouders met het kind en met de ouders georganiseerd wordt. De plaatser zorgt ervoor dat het kind weet heeft van de kennismaking met het pleeggezin en begeleidt de kennismaking met de ouders. De pleegzorgwerker checkt na iedere stap in het kennismakingstraject of de pleegouders verder willen gaan met de kennismaking. Deze fase van matching wordt vastgelegd in het matchingsformulier.

Als pleegouders en plaatser beslissen tot een definitieve plaatsing van het kind in het pleeggezin, regelt de pleegzorgwerker een start-viergesprek met ouders, pleegouders, plaatser en pleegzorgwerker om een gezamenlijke start te maken. De bedoeling van dit gesprek is om een zo goed mogelijke samenwerking te verkrijgen in het belang van het kind, doelen te formuleren voor het hulpverleningsplan en afspraken te maken voor de uitvoering van de bezoeksregeling. Het intake- en matchingsformulier worden in het dossier van de jeugdige bewaard.

Netwerkpleegzorg

In de praktijk van netwerkplaatsingen is het in veel gevallen zo dat de plaatser een onderzoek bij de Voorziening voor Pleegzorg aanvraagt naar het pleeggezin, terwijl het kind al een poosje is opgevangen in het netwerkgezin. Om de pleegzorgplaatsing te kunnen formaliseren, volgt er een netwerkonderzoek door een pleegzorgwerker. In het netwerkonderzoek wordt een aantal zaken belicht, onder andere: voorgeschiedenis van het kind, handicap, gedrag en ontwikkelingsmogelijkheden, speciale opvoedingsvragen; opvoedingservaringen van het netwerkpleeggezin, opvoedingscompetenties, omgang met de criteria van pleegouderschap, contacten met ouders en/of verwanten van het kind.

Het netwerkonderzoek wordt afgesloten met een advies aan de plaatser om het kind daar wel of niet te plaatsen. Bij een positief advies kan het netwerkonderzoek overgaan in begeleiding en betaling van het netwerkpleeggezin. Het pleeggezin krijgt een nieuw contract en begeleiding van een pleegzorgwerker.

Evenals bij bestandsgezinnen zal de pleegzorgwerker met pleegouders een hulpverleningsplan en een pleegouderbegeleidingsplan opstellen, die de leidraad vormen voor de begeleiding.

3.3 Fase 2. De plaatsing

Het pleegzorgcontract

Er zijn drie soorten pleegcontracten:

1. Een pleegzorgcontract bij 'gewone' pleegzorgsituaties

Vanaf de definitieve plaatsingsdatum ontvangen pleegouders een pleegzorgcontract en start de betaling van de pleegzorgvergoeding. Het pleegzorgcontract regelt de wederzijdse rechten en plichten van pleegouders en de Pleegzorg. De pleegzorgwerker zorgt voor de ondertekening van het pleegzorgcontract door de pleegouders en de Pleegzorg en vraagt eventuele verhogingen van de pleegzorgvergoeding aan.

2. Een pleegzorgcontract bij pleegoudervoogdij

Als een pleegkind voor langere tijd in een pleeggezin verblijft en er is sprake van een voogdijmaatregel, kan de voogdij door de kinderrechter worden opgedragen aan één van de pleegouders, als zij daarmee akkoord gaan. In dit pleegcontract vervallen de bepalingen dat de pleegouder begeleiding dient te aanvaarden, de relatie met de voorziening voor pleegzorg bestaat enkel nog uit het feit dat deze de pleegvergoeding betaalt.

3. Een tijdelijk contract voor een netwerkonderzoek

Wanneer het pleegkind al in het pleeggezin verblijft in afwachting van definitieve plaatsing (komt

vaak voor bij een netwerkplaatsing) wordt er voor de duur van het netwerkonderzoek een contract afgegeven (= 13 weken). In dit contract is vastgelegd dat pleegouders meewerken aan het onderzoek naar de geschiktheid om het pleegkind op te voeden en meewerken aan de omgang met ouders en familie. Als het onderzoek leidt tot een definitieve pleegzorgplaatsing volgt er een pleegcontract zoals onder (1) beschreven.

Beëindiging van het pleegzorgcontract

In de Wet op de Jeugdzorg is geregeld onder welke voorwaarden het pleegzorgcontract tussentijds kan worden beëindigd. Deze voorwaarden worden in het pleegzorgcontract genoemd. Er wordt hier gesproken over eenzijdige opzegging van één van de partijen van het pleegzorgcontract. Het contract kan door de zorgaanbieder worden beëindigd als het belang van het kind dat vraagt, of als de zorgaanbieder sterke vermoedens heeft dat het kind wordt opgevoed in strijd met het hulpverleningsplan.

Ook pleegouders kunnen tussentijds het contract beëindigen, bijvoorbeeld als de zorgaanbieder pleegzorg nalatig is in het uitvoeren van het contract, of als de omstandigheden van de pleegouders dusdanig zijn veranderd dat zij het kind niet meer volgens het hulpverleningsplan kunnen opvoeden. In de bijlage is een concept pleegzorgcontract opgenomen, met daarin de voorwaarden en procedure van opzegging.

In de praktijk van de William Schrikker Pleegzorg is de inzet dat pleegouders en pleegzorgwerker in overleg bepalen of de plaatsing nog haalbaar is en kan worden gehandhaafd. Overige redenen om de plaatsing te beëindigen worden nader uitgewerkt in het tweede deel van dit hoofdstuk.

Het hulpverleningsplan

De pleegzorgwerker stelt binnen zes weken een hulpverleningsplan en een pleegouderbegeleidingsplan op, op basis van het Plan van de plaatser en op basis van het indicatiebesluit zoals dat bij aanmelding bij de William Schrikker Pleegzorg is binnen gekomen. In het hulpverleningsplan wordt informatie over de ontwikkeling van het kind gegeven en worden doelen voor de plaatsing vastgesteld. Het hulpverleningsplan wordt in concept naar pleegouders gestuurd die daarop hun reacties en aanvullingen geven. Ook de ouders krijgen een exemplaar van het hulpverleningsplan, meestal via de plaatser. Hun mening over het plan dient eveneens te worden opgenomen in het definitieve hulpverleningsplan. Kinderen boven de 12 jaar: de Wet op de Jeugdzorg vereist dat kinderen boven de 12 jaar, die in staat zijn tot een redelijke beoordeling van hun belangen, ook inzicht krijgen in het hulpverleningsplan en daar hun mening over kunnen geven. De pleegzorgwerker stemt met de pleegouders af hoe het plan met het pleegkind besproken wordt.

Van het definitieve hulpverleningsplan gaat een origineel plan in het kinddossier van de plaatser en het kinddossier van de pleegzorg. In het pleegouderbegeleidingsplan wordt de situatie in het pleeggezin beschreven en de wijze van begeleiding en ondersteuning door de pleegzorgwerker. Ook dit plan wordt in nauwe samenspraak met de pleegouders geschreven. Van het definitieve plan gaat een origineel in het pleegouderdossier.

Het hulpverleningsplan en het pleegouderbegeleidingsplan vormen de rode draad van de begeleiding van de pleegzorgwerker aan het pleeggezin. De pleegzorgwerker bezoekt het pleeggezin vanaf het moment van plaatsing gemiddeld eens in de zes weken voor een begeleidingsgesprek. Het reilen en zeilen in het pleeggezin, de ontwikkelingsdoelen, de contacten met de ouders en de draagkracht van het pleeggezin zijn daarin vaste onderwerpen. Tijdens deze gesprekken komt naar voren hoe pleegouders het pleegkind ervaren, wat goed gaat en wat hun zorgen zijn. De pleegzorgwerker zorgt voor informatie, advies, emotionele en praktische ondersteuning. Als men gezamenlijk nodig vindt dat er onderzoek naar het kind wordt gedaan, of extra opvang moet worden geregeld, zal de pleegzorgwerker dit aanvragen of uitzoeken met de plaatser.

De pleegzorgwerker spreekt met pleegouders en plaatser af wie de contacten met school/dagopvang onderhoudt. Ook verzoekt de pleegzorgwerker de plaatser om toestemming van de ouders te regelen ten behoeve van medische ingrepen, paspoortaanvraag, schoolplaatsing of diagnostisch onderzoek.

Ook dient de pleegzorgwerker ieder jaar de rapportage bij te stellen en een viergesprek te organiseren waar ouders en plaatser bij aanwezig zijn. Hierin wordt de ontwikkeling van het kind in het pleeggezin besproken en de bezoeksregeling doorgenomen.

De plaatser bezoekt het kind minimaal twee keer per jaar. Als het nodig is voor de ontwikkeling van het kind, kan de frequentie verhoogd worden. Als er sprake is van een maatregel dient de (gezins)voogd alle stappen te zetten die nodig zijn volgens de juridische procedure, zoals het aanvragen van verlenging van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing en het zorgen voor een geldige indicatie voor de pleeggezinplaatsing. Bij een ondertoezichtstelling verzoekt de gezinsvoogd de ouders om toestemming in zaken die te maken hebben met school- en beroepskeuze, operationele ingrepen (nazoeken in pleegzorgcontract) en diagnostisch onderzoek. Als de ouders tegen het belang van het kind in weigeren, zal de gezinsvoogd volgens de geëigende procedure proberen de toestemming te verkrijgen.

Geheime plaatsing

Soms is het nodig dat met het oog op de veiligheid van de betrokkenen (jeugdige en pleegouders) een jeugdige op een geheim adres wordt uitgeplaatst.

Een geheime plaatsing vindt plaats als er sprake is van (dreigend) gevaar voor de jeugdige en/of diens verzorgers:

- tijdelijk zolang ouders bedreigingen uiten en de plaatsing niet accepteren.
- langere tijd als ouders of mensen uit het netwerk blijvend een bedreiging vormen.

Voordat overgegaan wordt tot plaatsing van een jeugdige in een pleeggezin wordt door de (gezins)voogd en diens Inhoudelijk Manager van Jeugdbescherming een inschatting gemaakt van de risico's. Eveneens zijn de risico's onderwerp van gesprek tussen de (gezins)voogd en pleegzorgwerker. Pleegouders moeten weten waar ze aan beginnen en zij moeten in kunnen schatten of ze deze plaatsing aan kunnen. Om deze reden is het niet raadzaam de vraag te stellen aan onervaren pleegouders. De handwijze van de William Schrikker Jeugdbescherming en Pleegzorg bij geheime plaatsingen is er na plaatsing o.a. op gericht zeer zorgvuldig om te gaan met adresgegevens en deze waar mogelijk af te schermen. Per situatie wordt gekeken wat nodig is en wat binnen de mogelijkheden ligt om de veiligheid van jeugdige en pleegouders/verzorgers te waarborgen. Als alle betrokken partijen zorgvuldigheid betrachten rondom de geheime plaatsing van een jeugdige, zal dit er toe leiden dat het doel van de plaatsing kan worden bereikt, dit doel kan voor een korte of langere termijn gelden.

3.4 Fase 3. Beëindiging van de plaatsing

Er zijn verschillende redenen waarom een plaatsing beëindigd wordt:

- Het pleegkind is 18 jaar geworden;
- Het pleegkind gaat elders wonen (bij zijn ouders, in een instelling of ander pleeggezin);
- Het pleegkind komt te overlijden.

18 jaar

Wanneer een pleegkind de 18-jarige leeftijd bereikt stopt de formele pleegzorgplaatsing en wordt het contract beëindigd. Om het pleegkind en het pleeggezin hier goed op voor te bereiden, hebben de pleegzorgwerker en de plaatser een aantal taken in het traject naar de meerderjarigheid. Dit begint vanaf de leeftijd van 16,5 jaar.

De pleegzorgwerker voert met de pleegouders een informatief gesprek over de gevolgen van de meerderjarigheid van het pleegkind, en bespreekt welke rol zij nog na de meerderjarigheid van het pleegkind willen vervullen. Daarnaast komen de volgende onderwerpen aan bod:

- De eventuele verlenging van de pleeggezinplaatsing;
- De aanmelding bij woonvoorzieningen;
- Het regelen van de eigen financiën van het pleegkind;
- De verzekeringen die afgesloten dienen te worden na het 18e jaar;

- De beschermende maatregelen voor na het 18e jaar;
- De werkring of dagbesteding van de jeugdige.

De pleegzorgwerker spreekt met de plaatser af welke maatregelen genomen moeten worden voor na de meerderjarigheid van het pleegkind. Hierin maken zij een taakverdeling.

De plaatser is verantwoordelijk voor de aanvraag van een uitkering van de jeugdige, en de aanmelding bij een woonvoorziening als daar sprake van is.

Vier maanden voor de 18e verjaardag van de jeugdige, neemt de pleegzorgwerker nogmaals bovengenoemde checklist met de plaatser door.

De pleegzorgwerker sluit de pleeggezinplaatsing formeel af met een rapportage: eindevaluatie plaatsing en eind-pleegouderbegeleidingsplan. Deze worden in het jeugdige en het pleegouderdossier opgenomen. Met pleegouders wordt een evaluatiegesprek gevoerd hoe men de plaatsing ervaren heeft, en er worden eventueel aandachtspunten voor een volgende plaatsing besproken. Er worden afspraken gemaakt of de pleegouders beschikbaar zijn voor een nieuwe plaatsing.

Zie de Brochure '(On)bezorgde toekomst, als je gehandicapte pleegkind achttien jaar wordt' verderop in de pleegwijzer.

18+ pleegzorg

Er kan om bepaalde redenen verlenging van plaatsing en begeleiding worden aangevraagd als het pleegkind 18 jaar is, de zogenaamde 18+ pleegzorg. Als pleegouders nog veel vragen hebben die met pleegzorg te maken hebben, kan hier speciale toestemming voor worden gevraagd. De pleegzorgwerker moet dan, na overleg met de pleegouders, hiervoor een inhoudelijke argumentatie overleggen aan de regiomanager. Er is jaarlijks een beperkt aantal plaatsen voor 18+ pleegzorg. Het wordt voor de periode geboden die in het indicatiebesluit wordt aan gegeven.

Het pleegkind gaat elders wonen

Er kunnen verschillende redenen zijn waarom het pleegkind elders gaat wonen:

- Het kind gaat weer terug naar de ouders;
- Het kind gaat naar een ander pleeggezin of naar een instelling.

In het geval van plaatsing bij de ouders zullen de plaatser, de pleegzorgwerker, de pleegouders en de ouders (indien mogelijk) overleggen hoe en op welke termijn de overgang naar de thuissituatie zal verlopen. De plaatser zorgt voor zaken die in de thuissituatie geregeld moeten worden (school, hulpverlening). De pleegzorgwerker ondersteunt de pleegouders in de periode van afscheid nemen en bespreekt met hen welke rol zij nog in het leven van het kind willen vervullen.

Als blijkt dat een pleeggezinplaatsing niet langer haalbaar is, plannen de pleegzorgwerker en de plaatser een overleg met de pleegouders waarbij de situatie wordt besproken en maken zij een plan voor de nabije toekomst. Ook de ouders worden hiervan op de hoogte gesteld en zo mogelijk bij betrokken. In het geval van een nieuwe pleeggezinplaatsing zal de pleegzorgwerker een nieuw pleeggezin gaan zoeken. Als er sprake is van doorplaatsing naar een instelling, vraagt de plaatser een indicatie aan en zoekt een plek.

Soms is de situatie acuut onhoudbaar en dient er met spoed een andere plek gezocht te worden voor het kind. De pleegzorgwerker zoekt dan een crisispleeggezin als dat aan de orde is; de plaatser zoekt een crisisplek in een instelling. De plaatser zorgt ervoor dat de ouders op de hoogte worden gesteld. Plaatser en pleegzorgwerker spreken met de pleegouders af wie het kind informeert en hoe dit het beste kan worden verteld.

De pleegzorgwerker ondersteunt de pleegouders in de periode van afscheid nemen, en bespreekt met hen welke rol zij nog in het leven van het kind willen vervullen. Daarnaast zorgt de pleegzorgwerker in samenspraak met de pleegouders voor de eindrapportage.

Het pleegkind komt te overlijden

Als te verwachten is dat een pleegkind komt te overlijden of is overleden, is het belangrijk dat de ouders zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd. De pleegzorgwerker bespreekt met de pleegouders welke wensen zij hebben ten aanzien van de plek van de ouders bij het overlijden en de crematie of begrafenis van het kind. Bij jeugdigen met een kwetsbare gezondheid zal de pleegzorgwerker dit in een vroeg stadium met de pleegouders en zo mogelijk met de ouders bespreken. Zo wordt voorkomen dat in een crisissituatie onder druk ingrijpende keuzes moeten worden gemaakt.

Hierbij is het belangrijk om te weten dat na het overlijden van het pleegkind de maatregel vervalt en de ouders officieel kunnen bepalen hoe één en ander zal verlopen. De pleegzorgwerker draagt er zorg voor dat pleegouders op een passende wijze afscheid kunnen nemen van hun pleegkind, ook als ouders de volledige rechten hebben. Na het afscheid van het pleegkind draagt de pleegzorgwerker zorg voor de pleegouders. Uiteindelijk wordt de plaatsing met de formele eindrapportage afgesloten.

Hoofdstuk 4 Recht en regelgeving

4.1 Gezag over het kind

Het ouderlijk gezag is een recht dat ouders krijgen zodra hun kind wordt geboren. Tevens is het een juridisch middel om de verantwoordelijkheid van ouders voor opvoeding en verzorging van het kind waar te kunnen maken. In principe bepaalt de ouder zelf een manier van verzorgen en opvoeden. Echter, als de ontwikkeling van een kind in gevaar komt door onmacht, nalatigheid of afwezigheid van degenen die het gezag over het kind uitoefenen, kan de rechter een 'maatregel van kinderscherming' uitspreken.

Er zijn twee maatregelen: een *ondertoezichtstelling* en een *voogdijmaatregel*. Bij een ondertoezichtstelling is het gezag van de ouders over het kind beperkt en wordt een gezinsvoogd toegevoegd aan het gezin om mede het gezag te dragen. Bij een voogdijmaatregel wordt het gezag van de ouders in het geheel overgedragen aan een voogd.

Een pleegkind komt in een pleeggezin wonen in de vorm van een vrijwillige of justitiële pleegzorgplaatsing. Bij de justitiële plaatsing is er sprake van een ondertoezichtstelling of een voogdijmaatregel.

1. Vrijwillige pleegzorg

Bij vrijwillige pleegzorg is geen maatregel opgelegd, de ouders oefenen zelf het gezag uit. De ouders behouden de verantwoording over hun kind. Bij Bureau Jeugdzorg wordt wel een indicatie afgegeven voor pleegzorg, en kan er een minimale vorm van begeleiding worden geboden aan de ouders.

2. Justitiële pleegzorg

2a. Ondertoezichtstelling (OTS)

De ondertoezichtstelling, ook wel OTS genoemd, is een maatregel van kinderscherming waarbij het gezag van de ouders is beperkt. Er is een gezinsvoogd aangesteld die de maatregel uitvoert. De ouders houden wel zelf verantwoordelijkheid voor hun kind, maar moeten zich gedragen naar de aanwijzingen van het Bureau Jeugdzorg, de gezinsvoogdij-instelling. De gezinsvoogd heeft het kind bij pleegouders geplaatst omdat dit beter is voor het welzijn en de ontwikkeling van het kind. De OTS wordt voor een jaar opgelegd en kan dan met een jaar worden verlengd.

In principe is het doel van de OTS om de situatie van de ouders en hun relatie met hun kind te verbeteren zodat het kind weer bij hen kan gaan wonen. In de praktijk kan het zo zijn dat een kind langdurig in een pleeggezin is geplaatst en de OTS wel blijft bestaan. De OTS wordt dan ieder jaar verlengd. De OTS vervalt als het kind 18 jaar wordt.

2b. Voogdij

Bij een voogdijmaatregel wordt het volledige gezag over het kind bij de voogd gelegd, die de voogdijmaatregel uitvoert. De voogd is in dienst van Bureau Jeugdzorg. De ouders hebben geen zeggenschap meer over het kind, ze zijn ontheven uit de ouderlijke macht.

3. Pleegoudervoogdij

Er is sprake van pleegoudervoogdij als één van de pleegouders de pleegoudervoogd is geworden. De pleegoudervoogd heeft dezelfde verantwoordelijkheden als de voogd: is verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van het kind en is de wettelijk vertegenwoordiger. Daarnaast heeft de pleegoudervoogd recht op pleeggeldvergoeding.

Regels voor pleegoudervoogdij

Om als pleegouder de pleegoudervoogdij te kunnen krijgen, dient er aan een aantal voorwaarden te zijn voldaan. De voorwaarden zijn:

- Er is sprake van een voogdijmaatregel;
- Eén van de pleegouders wordt pleegoudervoogd;
- Pleegouders hadden voorafgaand een pleegzorgcontract afgesloten;
- De William Schrikker Pleegzorg blijft bepalen welke toeslagen er gelden;
- De William Schrikker Pleegzorg blijft controleren of het pleegkind ook werkelijk in het gezin

- van de pleegoudervoogd wordt verzorgd en opgevoed;
- De William Schrikker Pleegzorg verstrekt een pleegoudervoogd-contract, waarin wederzijds rechten en plichten zijn vastgelegd.
- Voor mensen die bijvoorbeeld bij testament de voogdij voor een familielid krijgen geldt deze regeling niet. De voogdij gaat dan buiten de jeugdzorg om en er is geen sprake van een pleegcontract vóór de aanvang van de pleegoudervoogdij-aanvraag.

Bij pleegoudervoogdij krijgen pleegouders een pleegzorgvergoeding. Echter, dit is de enige financiële tegemoetkoming die pleegouders kunnen krijgen. Zij moeten zelf zorgen voor een ziektekostenverzekering, een WA-verzekering en bijzondere kosten zoals schoolkosten, paspoort, brilmontuur etc.

Bij pleegoudervoogdij is geen begeleiding meer mogelijk vanuit de William Schrikker Pleegzorg, tenzij er een indicatie voor begeleiding door de pleegzorg is afgegeven door Bureau Jeugdzorg.

De William Schrikker Groep voert een terughoudend beleid ten aanzien van pleegoudervoogdij, omdat het gaat om kinderen met een handicap waarbij begeleiding van de pleeggezinsituatie blijvend aan de orde kan zijn, en omdat men financiële risico's kan lopen vanwege de gezondheidsproblemen die veel kinderen uit onze doelgroep hebben. (Of die financiële risico's blijven bij de nieuwe basisverzekering vanaf 1-1-2006 is nu nog niet bekend). Uw pleegzorgwerker kan u verdere uitleg geven over de aandachtspunten en de procedure van aanvragen.

Vrijwillige pleegzorgplaatsing: ouders oefenen het gezag uit.

Pleegkind met een OTS: ouders hebben het gezag, de gezinsvoogd heeft toegevoegd gezag.

Pleegkind met een voogdijmaatregel: de voogd heeft het volledige gezag.

Pleegoudervoogdij: de pleegouder heeft het volledige gezag over het kind.

4.2 Thuisplaatsing en blokkaderecht

Een pleeggezinsplaatsing kan tijdelijk zijn met het doel het kind weer thuis te plaatsen. Het streven is om met alle betrokkenen hierover te overleggen en de thuisplaatsing goed te regelen. Soms is dat niet mogelijk, bijvoorbeeld als pleegouders het niet eens zijn met de beslissing tot thuisplaatsing van hun pleegkind. Pleegouders hebben dan de mogelijkheid die beslissing tegen te houden.

Thuisplaatsing

Er kan kortdurende pleegzorg (hulpverleningsvariant) worden aangevraagd en afgesproken met de bedoeling te onderzoeken of het kind weer thuis kan gaan wonen. De plaatser of gezinsvoogd regelt dan meestal in die periode hulpverlening voor de biologische ouders, om de situatie bij hen thuis dusdanig te verbeteren dat het kind weer bij zijn ouders kan gaan wonen.

De pleegzorgwerker spreekt de doelen voor de tijdelijke pleegzorgplaatsing af met de pleegouders en legt ze vast in het hulpverleningsplan. Ook houdt de pleegzorgwerker nauw contact met de plaatser en met de ouders, die ook hun mening kunnen geven over het hulpverleningsplan. Er worden regelmatig viergesprekken gevoerd, dat wil zeggen met vier partijen rondom het kind een overleg (pleegouders, ouders, plaatser en pleegzorgwerker = het zorgteam) om de samenwerking en de voortgang af te stemmen.

Blokkaderecht

Wat is het blokkaderecht?

Blokkaderecht is het recht dat kan worden ingeroepen door pleegouders om te voorkomen dat een pleegkind dat al geruime tijd bij de pleegouders heeft verbleven, abrupt door de ouders of voogd uit het pleeggezin wordt weggehaald. Anders gezegd: een pleegkind, dat met toestemming van zijn met gezag belaste ouder(s) of voogd in een pleeggezin werd geplaatst en daar een jaar of langer heeft verbleven, mag door die ouder(s) of voogd niet uit dat pleeggezin worden weggehaald zonder toestemming van de pleegouders. Er moet dus sprake zijn van een vrijwillige plaatsing en niet om een plaatsing middels een machtiging in het kader van de ondertoezichtstelling.

Voorwaarden

- De verzorging en opvoeding door de pleegouders vindt plaats met toestemming van de ouders of voogd (het moet dus gaan om een vrijwillige plaatsing of een plaatsing in het kader van voogdij);
- Het kind moet door zijn pleegouders als ‘behorend tot het gezin’ zijn verzorgd en opgevoed voor minstens 1 jaar;
- Er mag geen sprake zijn van ondertoezichtstelling of voorlopige voogdij.

Wat kunnen ouders doen als pleegouders zich verzetten tegen terugkeer van het kind?

Er zijn twee soorten blokkaderecht:

Bij een vrijwillige plaatsing:

Pleegouders kunnen zich verzetten tegen de terugkeer van hun pleegkind naar de eigen ouders. Als de eigen ouders toch door willen zetten, kunnen de ouders (of de voogd van het kind) naar de kinderrechtster stappen. De kinderrechtster bepaalt of het kind bij de pleegouders weggehaald moet worden. Het is natuurlijk mogelijk dat de kinderrechtster het verzoek van de ouders afwijst. Dan mag het kind nog zes maanden in het pleeggezin blijven. In deze periode wordt gekeken of er een maatregel van kinderbescherming nodig is. Dit zijn maatregelen waarmee het ouderlijk gezag beperkt wordt, bijvoorbeeld ontheffing van het ouderlijk gezag.

De Raad voor de Kinderbescherming kan een maatregel aanvragen, maar ook de pleegouders zelf. Het kind blijft bij de pleegouders totdat er een beslissing is genomen op het verzoek. De ouders of voogd kunnen op de beslissing van de kinderrechtster in hoger beroep gaan. Wordt er geen maatregel getroffen, dan mogen de ouders na de periode van zes maanden het kind terughalen.

Bij een voogdijmaatregel:

De voogd van het kind mag het kind niet uit het pleeggezin weghalen zonder de toestemming van de pleegouders. Als de pleegouders geen toestemming geven, is er vervangende toestemming nodig van de rechter. De rechter geeft die toestemming enkel als het in het belang van het kind wordt geacht. Als de rechter het verzoek van de voogd afwijst, geldt de afwijzing voor een termijn van 6 maanden. Het kind blijft in die tijd bij de pleegouders en de voogd mag het kind er niet weghalen. In die periode kunnen pleegouders een verzoek indienen tot ontzetting van de voogd uit de voogdij. De rechter kan vervolgens de pleegouders tot voogd benoemen. Als de rechter wel de vervangende toestemming geeft, zijn pleegouders verplicht het kind af te geven aan de voogd. De rechtbank zal hiervoor een termijn aangeven waarbinnen de overdracht van het kind moet gebeuren.

Voor meer informatie over het blokkaderecht kunt u terecht bij de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen.

4.3 Privacy en inzage recht

De William Schrikker Pleegzorg valt onder de Wet op de Jeugdzorg en heeft zich te houden aan de privacyregels en de regels van het inzage recht die de Wet op de Jeugdzorg voorschrijft.

Inzage voor het pleegkind

Dit betekent dat de cliënt, dat wil zeggen het kind of de jongere, recht heeft op inzage in zijn dossier. Is het kind nog geen 12 jaar oud, dan oefenen de ouders met gezag of de wettelijk vertegenwoordiger het inzage recht uit. Tussen 12 en 16 jaar hebben de wettelijk vertegenwoordiger en de jongere beiden inzage recht. De jongere boven de 16 jaar heeft alleen het inzage recht, als hij in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen.

Inzage voor de pleegouders

Voor pleegouders geldt dat, als zij niet het gezag hebben (zoals bij een vrijwillige plaatsing of bij een ondertoezichtstelling dan wel voogdij), zij niet de wettelijke vertegenwoordiger zijn en dus niet zomaar inzage recht hebben. Met toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger (ouders, gezins-

voogd of voogd) en van het kind boven de 12 jaar hebben pleegouders wel inzage. Zonder toestemming mogen zij alleen de informatie inzien die over hen zelf gaat of die zij zelf hebben verstrekt. Dit betreft doorgaans informatie die opgenomen is in het pleegouderdossier.

4.4 Regels voor grote pleeggezinnen

Vóór januari 2005 bestond de 'drie-tenzij' regeling. Dat betekende dat er niet meer dan drie pleegkinderen gelijktijdig door pleegouders mogen worden opgevoed, tenzij er goede redenen waren om er een kind bij te plaatsen en dit speciaal werd aangevraagd bij het management van de William Schrikker Pleegzorg. De nieuwe Wet op de Jeugdzorg, ingegaan op 1 januari 2005, heeft de 'drie-tenzij' regeling los gelaten.

De William Schrikker Pleegzorg heeft richtlijnen opgesteld voor grote pleeggezinnen. Deze zijn:

- Het maximaal aantal (pleeg)kinderen in een pleeggezin is 8 (pleegkinderen en minderjarige thuiswonende kinderen);
- Bij bijplaatsing vanaf het vierde pleegkind weegt mee:
- Of het gaat om een broer of zus van een pleegkind dat reeds in het pleeggezin woont: behoud van familieband;
- Of het gaat om een aanvankelijke crisisplaatsing die nu kan worden omgezet in een langdurige plaatsing: behoud van continuïteit van de opvoeders;
- Of vanwege de problematiek van het kind plaatsing in een wat grotere groep helpend kan zijn;
- Of het bij te plaatsen kind niet te jong is: kinderen onder de vier jaar worden bij voorkeur geplaatst in een pleeggezin met een kleiner aantal kinderen, vanwege de individuele aandacht en zorg die kleintjes nodig hebben. Dit laatste aandachtspunt weegt minder zwaar als het gaat om het bijplaatsen van een broer of zus.

De pleegzorgwerker is op de hoogte van de procedure voor bijplaatsing in een groot pleeggezin, en kan u daar uitleg over geven.

4.5 De klachtenregeling

De William Schrikker Pleegzorg hanteert een klachtenregeling. Deze is bedoeld voor de behandeling van klachten over gedragingen van werkers van de William Schrikker Groep. Het kan zijn dat u niet tevreden bent over de geboden hulp, over de manier waarop een medewerker heeft gehandeld of over een besluit.

Wie kunnen een klacht indienen

Een klacht kan worden ingediend door het kind of de jongere, de ouders, de stief- of pleegouders, de voogd of de verzorgers. Een klacht kan ook worden ingediend namens het kind of de jongere.

Telefonische klacht

Als er telefonisch een klacht wordt gemeld over een medewerker, dan wordt de klager zo mogelijk in contact gebracht met de betreffende medewerker. Als de klager direct de leidinggevende wenst te spreken, wordt deze benaderd. Als de klager zijn klacht wil voorleggen aan de klachtencommissie, wordt de klager doorverbonden met de secretaris van de klachtencommissie die de klager informeert over de procedure.

Schriftelijke klacht

Een klachtbrief die gericht is aan de klachtencommissie wordt door de secretaris van de klachtencommissie in behandeling genomen. Ook als de klacht direct bij de werker of leidinggevende terecht komt, zal de secretaris van de klachtencommissie de klacht behandelen. Er wordt eerst naar gestreefd een bemiddelingsgesprek te voeren met de betreffende medewerker en zijn direct leidinggevende. Als de klager na het bemiddelingsgesprek niet tevreden is kan hij alsnog de klacht voorleggen aan de klachtencommissie. De secretaris draagt hier zorg voor en zal een hoorzitting met de externe klachtencommissie beleggen waar klager en beklagde worden gehoord.

Na de hoorzitting zal de externe klachtencommissie de klachten gegrond of ongegrond verklaren en adviezen geven aan de organisatie. De betrokkenen krijgen hiervan een afschrift, evenals de Voorzitter Raad van Bestuur. De Voorzitter Raad van Bestuur laat vervolgens binnen vier weken weten of hij het oordeel van de klachtencommissie overneemt en welke maatregelen hij zal nemen om de klacht op te lossen of in de toekomst te voorkomen.

Bij wie dien je de klacht in & behandeling van de klacht:

Telefonisch

Door: inhoudelijk manager en medewerker in een bemiddelingsgesprek

Bij de medewerker die de klacht betreft

Door: de klachtencommissie in een hoorzitting

Bij de inhoudelijk manager van de medewerker

Schriftelijk

Bij de medewerker die de klacht betreft;

Bij de inhoudelijk manager van de medewerker;

Bij de klachtencommissie.

De secretaris van de klachtencommissie is: dhr. H. Helsloot. U kunt hem ook bellen voor informatie over het indienen van een klacht.

4.6 Als het pleegkind overlijdt

In hoofdstuk 3 is terug te lezen hoe de plaatsing wordt afgesloten in geval van overlijden van het pleegkind. Belangrijk is om hier nogmaals te benadrukken dat bij overlijden van een pleegkind de maatregel vervalt. Dat betekent dat de wens van de ouders over het regelen van een begrafenis of crematie in principe gevolgd moet worden. Als de wensen van ouders en pleegouders uit elkaar liggen zal met beiden overlegd dienen te worden. Het streven is dat ouders en pleegouders met pleegzorgwerker en eventueel de plaatsers rond de tafel gaan om afspraken te maken. Als van tevoren bekend is dat een pleegkind gaat overlijden, zullen in een eerdere fase afspraken gemaakt worden en de wensen van ouders en pleegouders worden geïnventariseerd en vastgelegd.

4.7 Naamswijziging

Regelmatig wordt bij de William Schrikker Groep een verzoek gedaan voor naamswijziging. Het gaat dan om een pleegkind met een voogdijmaatregel die zijn achternaam wil wijzigen in de achternaam van de pleegouders. Het betreffen dan pleegkinderen die al jarenlang in het pleeggezin wonen en bij wie de verwachting is dat zij tot hun meerderjarigheid in het pleeggezin blijven.

De William Schrikker Groep voert een terughoudend beleid ten aanzien van de naamswijziging. De eigen achternaam van het kind is soms het enige dat – vanaf de geboorte – echt van het kind is. Daarnaast moet het kind de draagwijdte van de beslissing kunnen overzien, wat vaak door de handicap en/of leeftijd bemoeilijkt wordt.

Een verzoek tot naamswijziging wordt behandeld volgens een interne procedure van de William Schrikker Jeugdbescherming. De interne procedure wordt eerst gevolgd voordat een juridische procedure wordt aangevraagd. De juridische procedure wordt niet gestart voor kinderen onder de 12 jaar.

De interne procedure bestaat uit gesprekken die de (gezins)voogd voert met kind, pleegouders, pleegzorgwerker en inhoudelijk manager. Ook de ouders worden geïnformeerd en hun mening wordt gevraagd.

In de besluitvorming is het belang van de jongere doorslaggevend. De belangen van ouders en pleegouders worden meegewogen en de jongere wordt maximaal bij de besluitvorming betrokken. Als er een positief besluit wordt genomen, wordt de juridische procedure in gang gezet.

Hoofdstuk 5 Belangenbehartiging

Pleegzorgwerker

Over de pleegzorgwerker heeft u in hoofdstuk 1 en 3 al het een en ander kunnen lezen. De pleegzorgwerker begeleidt en adviseert u als pleeggezin. U kunt met al uw opvoedkundige vragen en pleegzorgkwesties bij de pleegzorgwerker terecht. Hij zal waar mogelijk uw belangen behartigen.

De Pleegouderraad (POR)

De pleegouderraad is een medezeggenschapsraad, eigenlijk een ondernemingsraad voor pleegouders. Deze bestaat uit een vertegenwoordiging van pleegouders. Deze vertegenwoordigers zijn door de pleegouders gekozen. De POR behartigt de belangen van pleegouders en pleegkinderen en heeft als taak de kwaliteit van de pleegzorg te vergroten. Daartoe wordt gepraat en gedacht over het beleid van de pleegzorg. De POR heeft structureel overleg met de directeur Pleegzorg en de Voorzitter Raad van Bestuur van de William Schrikker Groep.

De POR heeft een website waarop belangrijke informatie gegeven wordt: <http://por.wsg.nu>
Op deze website kunt u informatie en de adressen van de leden van de POR vinden.
Het e-mailadres van het secretariaat van de POR is por@porwsg.nu

Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP)

De NVP is een onafhankelijke belangenorganisatie van en voor pleegouders. De NVP ondersteunt individuele pleegouders bij problemen en knelpunten met (gezins)voogdijinstellingen en Voorzieningen voor Pleegzorg. Ook adviseert zij haar leden o.a. bij procedures met betrekking tot sociale voorzieningen en belastingen. Hiervoor kunt u gratis een beroep doen op de pleitbezorgers van de NVP. De NVP inventariseert klachten en doet aanbevelingen tot verbetering aan de betrokken instanties. Ook organiseert zij activiteiten voor pleegouders. De NVP geeft de volgende naslagwerken uit: het Pleegzorgvademeccum en het tijdschrift Pleegcontact.

U kunt lid worden van de NVP. Het centrale adres is: NVP, Postbus 1139, 3500 BC Utrecht
Algemeen telefoonnummer: 0900-3200300. Landelijk Bureau: (030) 293 15 00
Website: www.denvp.nl

Vertrouwenspersoon voor cliënten

De William Schrikker Groep heeft een vertrouwenspersoon voor cliënten; onder cliënten wordt verstaan: de kinderen en jongeren van de William Schrikker Jeugdbescherming en de pleegkinderen van de William Schrikker Pleegzorg. Haar naam is Audrey Molhoop. Mevr. Molhoop werkt bij het Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ), een onafhankelijke stichting. De vertrouwenspersoon voor cliënten helpt jongeren bij het oplossen van problemen met de hulpverlening, bijvoorbeeld door hulp te bieden bij het schrijven van een klachtbrief, of ondersteuning bij het bemiddelingsgesprek of de hoorzitting van de klachtencommissie. Mevr. Molhoop is niet betrokken bij de uitvoering van de hulpverlening, en heeft dus een onafhankelijke positie. Het inschakelen van een vertrouwenspersoon kan ervoor zorgen dat bepaalde problemen tussen de hulpverlenende instantie of hulpverlener en cliënt opgelost worden waardoor escalatie van deze problemen voorkomen kan worden. De cliëntvertrouwenspersoon is goed op de hoogte van de rechten van de cliënt. Audrey Molhoop is bereikbaar op: Woensdag tussen 14.30-16.30, tel. (020) 521 99 50 of 06.28427951. Ze heeft ook een mailadres: a.molhoop@akj.nl

Vertrouwenspersoon voor volwassenen

Sinds augustus 2005 is er door het AKJ een vertrouwenspersoon voor volwassenen aangetrokken. Haar naam is Raghild Zwart. Als u als pleegouder vragen of advies nodig heeft, bijvoorbeeld over uw rechten en plichten, dan kunt u bij mevr. Zwart terecht. Zij kan u ondersteunen bij het behartigen van uw belangen en bij het oplossen van problemen en klachten. De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht. Dat betekent dat zij niet zonder uw toestemming uw verhaal met iemand anders bespreekt.

Raghild Zwart is bereikbaar op: Dinsdag van 09.00 uur tot 16.00 uur, tel (020) 521 99 64 of 06.38038325. Mailadres: r.zwart@akj.nl

Voor verdere informatie en advies over de jeugdhulpverlening: **www.akj.nl**

Klachtencommissie

Als u een klacht heeft die het functioneren van de William Schrikker Groep betreft, kunt u deze voorleggen aan een klachtencommissie. De klachtencommissie, bestaande uit onafhankelijke leden die niet in dienst zijn van de William Schrikker Groep, zal uw klacht in behandeling nemen. In hoofdstuk 5 is de klachtenprocedure beschreven.

Hoofdstuk 6 Activiteiten en middelen voor pleegouders

De pleeggezinnendag

Ieder jaar organiseert de William Schrikker Pleegzorg een pleeggezinnendag. Dit wordt dikwijls gecombineerd met de jaarvergadering van de Pleegouderraad. Op deze dag wordt er doorgaans in de ochtenduren een jaarvergadering gepland voor de pleegouders, en wordt er parallel een kinderprogramma georganiseerd voor de pleegkinderen, (pleeg)broers en (pleeg)zussen. In de middag is er een activiteit voor alle pleeggezinnen, zoals een uitstapje in een pretpark. Pleegouders worden tijdig via de post en via de website geïnformeerd over de pleeggezinnendag.

Cursus Moeilijk Lerende Kinderen

De William Schrikker Pleegzorg heeft de cursus 'Wel groter, ook wijzer?' opgezet voor pleegouders die moeilijk lerende kinderen hebben opgenomen in hun gezin. In deze cursus wordt aandacht besteed aan hoe kinderen met een leer- of ontwikkelingsachterstand kunnen worden begeleid. In de cursus wordt inzicht gegeven in de (on)mogelijkheden, de ontwikkelingsgrenzen en de beperkingen van moeilijk lerende kinderen, de plaats van het kind in het pleeggezin en de toekomstverwachtingen. Ook worden praktische vaardigheden besproken en geoefend.

De cursus 'Wel groter, ook wijzer?' bestaat uit vijf bijeenkomsten van 2,5 uur.

Het levensboek

Een kind dat opgroeit op andere plekken dan bij zijn ouders komt niet vanzelfsprekend aan informatie over zijn vroege jeugd. Elk ouder kind heeft vragen over zijn kindertijd. Als je op meerdere plekken gewoond hebt is het moeilijk om aan de antwoorden te komen en gaat er informatie verloren. Vaak kunnen ouders van pleegkinderen het ook niet vertellen.

In het levensboek wordt informatie over de jeugd opgetekend. Daarmee wordt de achtergrond van het pleegkind levend gehouden en versterkt. Het is een boek voor kinderen (met speciale delen voor het pleegkind) die niet bij hun ouders wonen. Dit boek kan worden meegenomen naar een eventueel daaropvolgend adres en helpt zo de overgang naar een nieuwe situatie makkelijker te maken. Uw pleegzorgwerker kan u informatie geven over hoe u een levensboek voor uw pleegkind kunt verkrijgen. Bij plaatsingen van kinderen met een maatregel kan de vraag om aanschaf van het levensboek worden voorgelegd aan de (gezins)voogd. Bij plaatsingen van kinderen zonder maatregel kan het boek besteld worden bij Mobiel en kunnen de kosten ervan worden gedeclareerd.

Opzoekboeken

Door de William Schrikker Pleegzorg is een serie opzoekboeken samengesteld en uitgegeven onder de verzamelnaam Handicap en Pleegzorg. Voor een aantal handicaps is een opzoekboek ontwikkeld waarin informatie gegeven wordt aan pleegouders. Naast kennis over de handicap worden tips en belangrijke adressen beschreven.

Uw pleegzorgwerker kan ervoor zorgen dat u in het bezit komt van een opzoekboek.

Van de volgende handicaps bestaat een opzoekboek:

- Kinderen met het Syndroom van Down
- Chronisch zieke kinderen
- Meervoudig complex gehandicapte kinderen
- Moeilijk lerende kinderen
- Zeer moeilijk lerende kinderen
- Dove en slechthorende kinderen
- Gehandicapte kinderen met een psychiatrische stoornis

Nieuwsbrief

De William Schrikker Pleegzorg geeft iedere drie maanden een nieuwsbrief uit waarin voor pleegouders relevante informatie en ontwikkelingen beschreven staan. Nieuwsbrieven worden aan pleegouders thuis toegestuurd.

Adressen en sites

Belangrijke adressen voor pleegouders zijn:

William Schrikker Groep
Postbus 12685
1100 AR Amsterdam

Bezoekadres: Dalsteindreef 69 te Diemen

Tel. (020) 39 89 777
Fax: (020) 600 35 44
website: **www.wsg.nu**

Pleegouder online

De William Schrikker Pleegzorg heeft voor haar pleegouders een website ingesteld. Deze website biedt pleegouders via een forum de mogelijkheid om informatie en ervaringen uit te wisselen. Daarnaast wordt er voor pleegouders relevante informatie over onder andere verstandelijke en/of lichamelijke beperkingen geplaatst. U krijgt als pleegouder van de WSP toegang via een inlognaam en een wachtwoord.

Jeugdzaken:

Postbus 51: geeft brochures uit over familie- en gezinszaken, gezondheid en zorg, onderwijs en cultuur vanuit de Rijksoverheid. Website: **www.postbus51.nl**

AMK: Advies en Meldpunt Kindermishandeling. Website: **www.kinderbescherming.nl**
Geeft informatie over bescherming, scheiding en omgang, strafzaken, adoptie, naamswijziging, te bereiken via de regionale Bureaus Jeugdzorg.

Nibud: **www.nibud.nl** en **www.nibudjong.nl** (over geldzaken voor jongeren tussen 12 en 18 jaar).

Kindertelefoon 0800-0432: kinderen van 8 tot 18 jaar kunnen bellen over vragen en geheimen, of gewoon om te kletsen. Website: **www.kindertelefoon.nl**

Specifiek voor pleegzorg:

NVP: Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen. De NVP is er voor belangenbehartiging, pleitbezorging en onderlinge ondersteuning. Landelijk Bureau: Postbus 1139, 3500 BC Utrecht, tel. (040) 281 57 49. Website: **www.denvp.nl**

Pleegzorgkrant Mobiel, tijdschrift voor pleegzorg.
Postbus 8711, 4820 BA Breda, tel. (076) 549 35 77

www.pleegzorg.nl: website van de gezamenlijke voorzieningen voor Pleegzorg

www.overschatten.nl geeft informatie over het Netwerk Overschatten, een netwerk van adoptie- en pleegouders van kinderen met een ontwikkelingsachterstand en / of een verstandelijke beperking, eventueel in combinatie met hechtingsproblematiek.

Voorwoord

Voor u ligt de financiële wegwijzer van de William Schrikker Pleegzorg. De wegwijzer is voor u samengesteld om u te informeren over de verschillende financiële regelingen die voortkomen uit wet- en regelgeving. Afhankelijk van diverse factoren kunt u al dan niet in aanmerking komen voor bepaalde vergoedingen. Wij proberen de mogelijkheden zo helder mogelijk voor u uiteen te zetten.

Als u sinds langere tijd bekend bent met William Schrikker Pleegzorg kunt u wijzigingen opmerken ten opzichte van de eerder uitgebrachte financiële wegwijzer. Deze wijzigingen zijn onder andere het gevolg van de nieuwe Wet op de Jeugdzorg die op 1 januari 2005 van kracht is geworden. Ook het nieuwe zorgstelsel, dat op 1 januari 2006 in werking is getreden, heeft consequenties voor pleegouders en pleegkinderen.

Als uw pleegkind een (gezins)voogd heeft, kunt u in aanmerking komen voor vergoeding van de zogenaamde 'bijkomende kosten'. De regeling bijkomende kosten behoort tot de regelingen van de (gezins)voogdij-instelling. De pleegzorgwerker kan deze regeling daarom nooit toekennen. In alle gevallen is overleg nodig met de betreffende (gezins)voogd. Uw pleegzorgwerker kan u ondersteunen bij het aanvragen van een vergoeding.

William Schrikker Jeugdbescherming heeft een eigen regeling bijkomende kosten opgesteld. Deze regeling kan verschillen van de regelingen van de Bureaus Jeugdzorg. Als uw pleegkind een (gezins)voogd van Bureau Jeugdzorg heeft kunt u met de betreffende (gezins)voogd overleggen over de mogelijke vergoedingen. Bij vrijwillig geplaatste pleegkinderen is het niet mogelijk een beroep te doen op de regeling bijkomende kosten.

Bij vragen of onduidelijkheden willen wij u adviseren te overleggen met uw pleegzorgwerker. Samen met u kan de pleegzorgwerker zoeken naar mogelijkheden en oplossingen voor uw situatie.

Hoofdstuk I Pleegzorgvergoedingen

Voorwaarden

Als pleegouder van een pupil van William Schrikker Pleegzorg krijgt u een pleegzorgcontract toegezonden, waarin een aanvangsdatum is opgenomen. Als u het contract heeft ondertekend en teruggezonden zal William Schrikker Pleegzorg overgaan tot betaling van de pleegzorgvergoeding, zonodig met terugwerkende kracht tot de aanvangsdatum. De verzorging en opvoeding van een pleegkind brengen kosten met zich mee, waardoor u recht heeft op een vergoeding daarvan. In het pleegzorgcontract zijn rechten en plichten opgenomen van zowel William Schrikker Pleegzorg als de pleegouder.

Als er sprake is van een crisisplaatsing wordt er naast een aanvangsdatum ook een einddatum in het contract vermeld. Volgens de Wet op de Jeugdzorg mag een crisisplaatsing namelijk niet langer duren dan 4 weken. Als Bureau Jeugdzorg een indicatie heeft afgegeven is het mogelijk dat een kind na afloop van de 4 weken toch bij u blijft wonen, maar dan zal er een ander contract worden opgesteld en aan u toegezonden.

1.1 Basisbedragen

Het basisbedrag is een standaard onkostenvergoeding dat wordt uitgekeerd aan de pleegouders. Deze onkostenvergoeding wordt hoger naarmate de leeftijd van het pleegkind vordert. Deze basisbedragen zijn vastgesteld door het Ministerie van VWS. Van u wordt verwacht dat u van het basisbedrag de kosten vergoedt die normaal gesproken gemoeid zijn met:

- Voeding
- Kosten van inrichting
- Verwarming e.d.
- Lichamelijke verzorging
- Bewassing
- Zak- en kleedgeld
- Deelname aan maatschappelijke activiteiten zoals sport en andere ontspanning
- Reiskosten (bijvoorbeeld naar school, op weekendbezoek aan ouders)
- Kleine onderwijskosten (zoals pennen, agenda, schriften enz.)

De bedragen worden jaarlijks aangepast. Pleegouders ontvangen hier bericht over van de William Schrikker Pleegzorg.

Het basisbedrag wordt automatisch aan u overgemaakt. Een aanvangsdatum staat vermeld in het pleegcontract. De dag van aankomst wordt daarbij wel meegerekend en de dag van vertrek niet. Mocht er teveel pleegzorgvergoeding betaald zijn dan bent u eraan gehouden teveel ontvangen vergoeding terug te betalen.

1.2 Toeslagen op het basisbedrag

In een aantal situaties is het mogelijk om het basisbedrag te verhogen. Om in aanmerking te komen voor een verhoging moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Het moet aannemelijk worden gemaakt dat de kosten niet uit het basisbedrag kunnen worden voldaan.

Het moet daarbij bovendien gaan om noodzakelijke kosten waarvoor geen uitkering op grond van een andere regeling kan worden verkregen. Kosten die samenhangen met de levensstandaard kunnen niet als noodzakelijke kosten worden aangemerkt. Jaarlijks wordt bekeken voor welke toeslag u eventueel in aanmerking komt.

In een drietal situaties is het voor de William Schrikker Pleegzorg mogelijk een toeslag toe te kennen voor een vastgestelde periode:

I. Toeslag voor crisisopvang

De extra toeslag waar u bij crisisopvang voor in aanmerking komt is bedoeld voor onder andere de (extra) kosten die verband houden met het kortdurend opvangen van een pleegkind. De toeslag kan maximaal 4 weken worden verstrekt.

II. Toeslag groot pleeggezin

Wanneer u drie of meer pleegkinderen tegelijkertijd in uw gezin heeft opgenomen kunt u bij het derde kind in aanmerking komen voor een toeslag. In grote pleeggezinnen kunnen zich kosten voordoen die niet in het basisbedrag zijn verwerkt. U kunt hierbij denken aan bijvoorbeeld extra kosten voor woninginrichting of kosten voor noodzakelijke huishoudelijke hulp. De toeslag geldt dus vanaf het derde kind en niet voor de eerste twee kinderen die in uw gezin zijn komen wonen.

III. Toeslag voor de handicap

De noodzakelijke kosten van de opvoeding en verzorging van pleegkinderen met een verstandelijke of lichamelijke handicap kunnen hoger uitvallen dan in het basisbedrag is voorzien. In de regel kunnen de extra kosten worden vergoed uit andere regelingen (zie overige regelingen) Wanneer er geen of onvoldoende beroep kan worden gedaan op andere regelingen is het mogelijk om in aanmerking te komen voor een toeslag. Het moet daarbij aannemelijk worden gemaakt dat de kosten verband houden met de handicap van uw pleegkind. U kunt hierbij denken aan:

- Slijtage aan kleding / materiaal
- Bewassing
- Speciale vrijetijdsbesteding
- Incontinentie boven de 4 jaar
- Andere aantoonbare extra kosten vanwege de handicap
- Oppas.

De toeslagen kunnen gestapeld worden.

Overleg met uw pleegzorgwerker of u in aanmerking kunt komen voor een toeslag. De pleegzorgwerker kan via de interne procedure van de William Schrikker Pleegzorg een verzoek indienen. Een toeslag wordt voor een vastgestelde periode toegekend. In principe voor een jaar en kan daarna indien nog van toepassing worden verlengd.

I.3 Vermindering van het basisbedrag

In een aantal situaties is het voor de William Schrikker Pleegzorg mogelijk om tot vermindering van het basisbedrag over te gaan. Aanleiding hiervoor is meestal het inkomen van uw pleegkind of bij langdurige afwezigheid uit het gezin.

I.4 Langdurige afwezigheid

Bij langdurige afwezigheid, van het pleegkind, bijvoorbeeld een ziekenhuisopname, is het mogelijk om de pleegzorgvergoeding niet volledig stop te zetten maar de werkelijk gemaakte kosten te vergoeden. De werkelijk gemaakte kosten worden tot maximaal het bedrag van de pleegzorgvergoeding die u zou ontvangen vergoed. Hierover kunt u overleggen met uw pleegzorgwerker.

Hoofdstuk 2 Partiële pleegzorg

Partiële pleegzorg kan worden aangeboden aan kinderen die bij hun ouders, in een instelling (AWBZ of jeugdhulpverlening) of in een pleeggezin wonen. Vaak heeft partiële pleegzorg een preventief karakter om te voorkomen dat een kind uit het (pleeg)gezin moet worden geplaatst. Het kan ook zijn dat het kind behoefte heeft aan de warmte van een gezin maar dat in zijn leven niet aanwezig is.

Uw partiële pleegkind woont:

1. In een AWBZ-instelling

De partiële pleegouders hebben een contract met de William Schrikker Pleegzorg op voorwaarde dat er een indicatie is voor pleegzorg. Voor elke nacht dat uw pleegkind bij u slaapt ontvangt u het basisbedrag dat staat voor de leeftijd van uw pleegkind. Dit kunt u declareren bij de William Schrikker Pleegzorg.

2. In een instelling voor jeugdhulpverlening

De partiële pleegouders hebben een contract met de William Schrikker Pleegzorg op voorwaarde dat er een indicatie is voor pleegzorg. Voor elke nacht dat uw pleegkind bij u slaapt ontvangt u het basisbedrag dat staat voor de leeftijd van uw pleegkind. Dit kunt u declareren bij de William Schrikker Pleegzorg.

3. Thuis bij de ouders

De partiële pleegouders hebben een contract met de William Schrikker Pleegzorg op voorwaarde dat er een indicatie is voor pleegzorg. Voor elke nacht dat uw pleegkind bij u slaapt ontvangt u het basisbedrag dat staat voor de leeftijd van uw pleegkind. Dit kunt u declareren bij de William Schrikker Pleegzorg.

4. Bij een ander pleeggezin

De partiële pleegouders worden geadviseerd om een overeenkomst af te sluiten met de voltijds-pleegouders. Voor de partiële pleegouders is het niet mogelijk om een contract met de William Schrikker Pleegzorg af te sluiten omdat er al een volle plaats wordt gefinancierd. Er zou anders sprake zijn van een dubbele financiering. De William Schrikker Pleegzorg adviseert om overeenstemming te bereiken met de voltijds-pleegouders over de vergoeding voor de dagen dat het kind bij de partiële pleegouders verblijft. Als richtprijs kan gedacht worden aan € 7,50 per dag.

Hoofdstuk 3 Plaatsing in een pleeggezin

3.1 Algemeen

Er wordt bij de plaatsing van kinderen in een pleeggezin onderscheid gemaakt tussen vrijwillige en justitiële plaatsingen. Bij vrijwillige pleeggezinplaatsingen vindt de opname plaats op verzoek van de ouders. Een pleeggezinplaatsing die tot stand komt door tussenkomst van de Kinderrechter noemen we een justitiële plaatsing. Wanneer er sprake is van een justitiële plaatsing is er een kinderbeschermingsmaatregel uitgesproken over het pleegkind. Hieronder wordt aandacht besteed aan de verschillende gevolgen die u als pleegouder daaraan kunt ondervinden.

3.2 Vrijwillige plaatsing in een pleeggezin

De met gezag belaste ouders van het kind zijn de wettelijke vertegenwoordigers. Dit betekent onder andere dat de ouders verantwoordelijk blijven voor kosten die niet kunnen worden vergoed uit de basisvergoeding of de toeslag. U kunt hierbij denken aan:

I. De ziektekostenverzekering

Ouders dienen kinderen in te schrijven in de basisverzekering voor ziektekosten.

Vergoedingen van ziektekosten

Wij willen uw aandacht vestigen op een aantal categorieën die binnen de ziektekosten kunnen vallen en waar u wellicht mee te maken krijgt te weten: kosten voor luiers (bijvoorbeeld bij incontinentie), geneesmiddelen en brillenglazen. Deze kosten kunnen mogelijk worden vergoed door de ziektekostenverzekeraar van uw pleegkind.

II. WA-verzekering

De wettelijk vertegenwoordiger, oftewel de ouder van het pleegkind tot 14 jaar, is aansprakelijk voor schade, veroorzaakt door een onrechtmatige daad van het pleegkind, mits hem de daad kan worden toegerekend. Schade veroorzaakt door het nalaten, bijvoorbeeld iemand niet waarschuwen, kan de pupil jonger dan 14 jaar niet worden verweten.

Pleegkinderen van 14 en 15 jaar zijn zelf aansprakelijk voor vergoeding van de door hen onrechtmatig aangerichte schade. Daarnaast is degene die het gezag over het kind uitoefent aansprakelijk, tenzij aan de gezagsdrager niet kan worden verweten dat hij de gedraging niet heeft kunnen voorkomen.

Pleegkinderen van 16 jaar en ouder zijn zelf aansprakelijk voor schade ten gevolgen van hun onrechtmatige daden.

In de wet wordt wat betreft aansprakelijkheid geen rekening gehouden met een eventuele handicap, achterstand of ziekte van pleegkinderen.

U kunt er voor kiezen om het pleegkind op uw eigen WA-polis te zetten. Uw verzekeraar kan u meer informatie geven over de voorwaarden en de mogelijkheden. Houdt u er wel rekening mee dat schade gemaakt door uw pleegkind in uw gezin veelal niet onder de dekking valt van uw eigen verzekering. Dit komt omdat een WA-verzekering schade toegebracht aan derde vergoedt. Schade in uw gezin wordt door uw eigen verzekeraar niet gezien als schade aan derden.

III. Schoolkosten

Ouders zijn verantwoordelijk voor de kosten met betrekking tot scholing. Zij kunnen hiervoor een beroep doen op de regeling tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten. Pleegouders kunnen voor pleegkinderen geen beroep doen op deze regeling.

IV. Kosten bij overlijden

De ouders zijn hiervoor verantwoordelijk.

V. Overige regelingen

Om gebruik te kunnen maken van andere regelingen en voorliggende voorzieningen (zie H 4) kunt u in samenwerking met de pleegzorgwerker overleggen met de wettelijk vertegenwoordiger.

3.3 Justitiële plaatsing in een pleeggezin

Er is sprake van een justitiële plaatsing als uw pleegkind geplaatst is door tussenkomst van de rechter. Dit betekent dat er een ondertoezichtstelling of een voogdijmaatregel is uitgesproken over uw pleegkind, waardoor u met een (gezins)voogd te maken krijgt. De (gezins)voogd is aangesteld om de belangen van het kind te behartigen. Bij uw pleegzorgwerker kunt u in de begeleidingsgesprekken al uw vragen voorleggen. Zonodig zal de (gezins)voogd betrokken worden.

A. Ondertoezichtstelling

Bij een ondertoezichtstelling (OTS) krijgt een gezin een gezinsvoogd toegewezen die werkzaam is bij een instelling. De gezinsvoogd begeleidt het kind en zijn ouders bij het oplossen van de opvoedingsproblemen. De ouders behouden het gezag over hun kind. Zij blijven onderhoudsplichtig en zij blijven zelf verantwoordelijk voor de opvoeding. Zowel ouders als kind zijn verplicht de aanwijzingen op te volgen die de gezinsvoogd daarbij geeft. De rechter kan in het belang van het kind besluiten om hem (tijdelijk) in een pleeggezin te plaatsen.

B. Voogdij

Gezag over minderjarige kinderen dat door niet-ouders wordt uitgeoefend, noemen we voogdij. In de voogdij moet worden voorzien als de ouders door de kinderrechter uit de ouderlijke macht zijn ontheven of ontzet. In de meeste gevallen wordt de voogdij toegewezen aan een instelling. Deze instelling is onderhoudsplichtig en verantwoordelijk voor de opvoeding en verzorging van de minderjarige. De instelling is de wettelijk vertegenwoordiger. Daarnaast is de instelling verantwoordelijk voor het behartigen van de financiële belangen van het kind.

Bij een justitiële plaatsing zijn er een aantal regelingen waarover we u willen informeren:

a. Vergoedingen voor justitiële minderjarigen

Instellingen die kinderbeschermingsmaatregelen uitvoeren hebben een budget voor bijkomende kosten in de opvoeding en verzorging. Aan de hand van afgesproken richtlijnen kan Bureau Jeugdzorg ofwel William Schrikker Jeugdbescherming dit budget besteden. Binnen deze richtlijnen kan Bureau Jeugdzorg en William Schrikker Jeugdbescherming eigen regels hanteren.

U kunt de (gezins)voogd van uw pleegkind naar de mogelijkheden vragen of de pleegzorgwerker vragen om een ondersteunende rol uit te voeren. Pleegzorgwerkers kunnen echter nooit een vergoeding uit de bijkomende kosten toezeggen. U kunt bijvoorbeeld in sommige gevallen gemaakte kilometers declareren bij William Schrikker Jeugdbescherming als de (gezins)voogd hiermee akkoord is gegaan. De financiële administratie keert € 0,18 (2006) per kilometer uit, na controle op het aantal kilometers met een routeplanner.

b. Ziektekosten

OTS

De wettelijk vertegenwoordigers (de ouders) zijn verplicht om hun kind in te schrijven in een ziektekostenverzekering. Ouders zullen daarom door de gezinsvoogd gewezen worden op die verplichting. Het komt soms voor dat de ouders (door de omstandigheden) niet aan deze verplichting kunnen voldoen. Dan zal de gezinsvoogd actie moeten ondernemen. Een bureau Jeugdzorg of de William Schrikker Jeugdbescherming zal dan haar verantwoordelijkheid nemen en volgens de regeling van het bureau handelen. Het is mogelijk voor pleegouders om hun pleegkind zelf te verzekeren bij een verzekeraar naar keuze. Als u daarin geïnteresseerd bent dient u contact op te nemen met de gezinsvoogd over de mogelijkheden.

Ziektekosten

Voogdij

De wettelijk vertegenwoordiger (een bureau Jeugdzorg of de William Schrikker Jeugdbescherming) is verantwoordelijk voor het verzekeren van het kind. Het is mogelijk voor pleegouders om hun pleegkind zelf te verzekeren bij een verzekeraar naar keuze. Als u daarin geïnteresseerd bent dient u contact op te nemen met de gezinsvoogd over de mogelijkheden.

c. Vergoedingen van ziektekosten

Wij willen uw aandacht vestigen op een aantal categorieën die binnen de ziektekosten kunnen vallen waar u wellicht mee te maken krijgt te weten: kosten voor luiers (bijvoorbeeld bij incontinentie), geneesmiddelen en brillenglazen. Deze kosten kunnen mogelijk worden vergoed door de ziektekostenverzekeraar van uw pleegkind.

d. WA-verzekering

De wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind tot 14 jaar is aansprakelijk voor schade veroorzaakt door een onrechtmatige daad van het pleegkind (mits hem de daad kan worden toegerekend). Schade veroorzaakt door het nalaten (bijvoorbeeld iemand niet waarschuwen) kan het pleegkind jonger dan 14 jaar niet worden verweten.

Pleegkinderen van 14 en 15 jaar zijn zelf aansprakelijk voor vergoeding van de door hem onrechtmatig aangerichte schade. Daarnaast is degene die het gezag over het kind uitoefent aansprakelijk, tenzij aan de gezagsdrager niet kan worden verweten dat hij de gedraging niet heeft kunnen voorkomen.

Pleegkinderen van 16 jaar en ouder zijn zelf aansprakelijk voor schade ten gevolgen van hun onrechtmatige daden.

In de wet wordt voor aansprakelijkheid wordt geen rekening gehouden met een eventuele handicap, achterstand of ziekte van pleegkinderen.

U kunt er voor kiezen om het pleegkind op uw eigen WA-polis te zetten. Uw verzekeraar kan u meer informatie geven over de voorwaarden en de mogelijkheden. Houdt u er wel rekening mee dat schade gemaakt door uw pleegkind in uw gezin veelal niet onder de dekking valt van uw eigen verzekering. Dit komt omdat een WA-verzekering schade toegebracht aan derde vergoed. Schade in uw gezin wordt door uw eigen verzekeraar niet gezien als schade aan derden.

OTS

Ouders zijn aansprakelijk voor de kosten die door een onrechtmatige daad van hun kind aan derde is toegebracht. Pleegkinderen horen in principe ingeschreven te staan in de WA-verzekering van hun ouders maar kunnen ook onder de polis van pleegouders vallen. Schade die het pleegkind in het pleeggezin aanricht valt niet onder de dekking van de WA-verzekering van pleegouders.

Voogdij

De instelling die de voogdij heeft over een kind is aansprakelijk voor de kosten die door een onrechtmatige daad van hun kind aan derde is toegebracht. Pleegkinderen kunnen ook onder de polis van pleegouders vallen. Schade die het pleegkind in het pleeggezin aanricht valt niet onder de verantwoordelijkheid van de instelling.

Informeer de (gezins)voogd van uw pleegkind wanneer hij schade aan derden heeft toegebracht.

e. Schoolkosten

OTS

Ouders zijn verantwoordelijk voor de kosten met betrekking tot scholing. Zij kunnen hiervoor een beroep doen op de regeling tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten. Pleegouders kunnen voor hun pleegkind geen beroep doen op deze regeling. In bepaalde situaties kan de instelling de schoolkosten vergoeden. De gezinsvoogd kan u informeren over de geldende regeling.

Voogdij

De instelling die de voogdij heeft, is verantwoordelijk voor schoolkosten (ouderbijdrage en/of schoolreisje en boekengeld) De gezinsvoogd kan u informeren over de geldende regeling.

f. Kosten bij overlijden

OTS

De ouders zijn hiervoor verantwoordelijk. In bepaalde situaties kan de instelling de kosten vergoeden. Vraag de gezinsvoogd naar de geldende regeling.

Voogdij

Op het moment dat uw pleegkind overlijdt, vervalt de voogdijmaatregel. De instelling die de voogdij heeft, is hiervoor verantwoordelijk. Vraag de gezinsvoogd naar de geldende regeling.

g. Overige regelingen

Om gebruik te kunnen maken van andere regelingen (zie H 4) dient u te overleggen met de wettelijk vertegenwoordiger.

Hoofdstuk 4 Overige regelingen

4.1 TOG

De TOG staat voor de Tegemoetkoming onderhoudskosten thuiswonende gehandicapte kinderen. De TOG is bedoeld als een financiële tegemoetkoming voor mensen die thuis een kind met een handicap (lichamelijk, verstandelijk of geestelijk) verzorgen.

Per 1 april 2010 zijn de voorwaarden om in aanmerking te komen voor deze regeling gewijzigd. Voor nieuwe aanvragen geldt vanaf 1 april 2010 dat alleen nog kinderen met een geldige AWBZ-indicatie (PGB of Zorg in Natura) voor 10 uur of meer uren in de week in aanmerking komen voor de TOG. Mensen die al een TOG hebben krijgen vanzelf bericht van de SVB. Tot 1 oktober zal er niets veranderen.

Voor alleenverdieners is er een extra financiële tegemoetkoming. Deze tegemoetkoming is voor huishoudens met een ernstig gehandicapt kind, waarvan één van de ouders het inkomen verdient en recht hebben op de TOG.

Meer informatie over het bovenstaande kunt u lezen op de site van het SVB via www.svb.nl/TOG.

4.2 AWBZ / PGB

Soms is het noodzakelijk dat een kind in verband met de handicap extra zorg nodig heeft. Ook als een kind in een pleeggezin woont kunnen zij aanspraak maken op extra zorg. U kunt hierbij denken aan therapie, persoonlijke verzorging of kort verblijf op een andere plek ter ontlasting van pleegouders. Deze zorg kan door een instelling geboden worden maar u kunt hiervoor ook denken aan een persoonsgebonden budget.

Het Persoonsgebonden budget (PGB) is geld voor zorg. Het PGB is er voor mensen die langdurig zorg nodig hebben. Voor de zorg dient een indicatie aanwezig te zijn, vanwege bijvoorbeeld een handicap, ziekte, of psychische problemen.

Alleen de wettelijk vertegenwoordigers of gemachtigden (door de wettelijk vertegenwoordiger) kunnen een PGB voor een kind aanvragen. Wanneer uw pleegkind een (gezins)voogd heeft van de William Schrikker Jeugdbescherming verloopt de aanvraag voor de indicatie van de zorg altijd via deze (gezins)voogd. Denkt u dat uw pleegkind in aanmerking komt voor AWBZ zorg dan kunt u dit bespreken met de (gezins)voogd van uw pleegkind. Als het kind geen (gezins)voogd heeft kunt u de mogelijkheden bespreken met de pleegzorgwerker.

OTS

Er komt veel kijken bij het beheren van een PGB. Het is daarom mogelijk om gebruik te maken van het aanbod van de afdeling PGB van de William Schrikker Groep. De afdeling PGB van de William Schrikker Groep heeft veel ervaring met het aanvragen en beheren van persoonsgebonden budgetten. De wettelijk vertegenwoordiger kan de William Schrikker Groep of de pleegouders machtigen om de aanvraag en het beheer te laten doen door de afdeling PGB.

Voogdij

Wanneer de voogdij over uw pleegkind wordt uitgevoerd door de William Schrikker Jeugdbescherming is door de William Schrikker Groep vastgesteld dat de aanvraag en het beheer van een PGB onder de verantwoordelijkheid van de afdeling PGB van de groep valt. Bij de voogd kunt u informeren.

4.3 Fondsen

Wanneer een pleegkind via officiële instanties niet in aanmerking komt voor een vergoeding kan de (gezins)voogd of de pleegzorgwerker een fonds aanschrijven. De aanvraag van een fonds kan overal betrekking op hebben van een computer tot een woningaanpassing. Fondsen hebben echter ieder hun eigen regeling voor het verlenen van individuele financiële bijdragen. Zo kan het zijn dat de aanvraag moet passen binnen de doelstellingen van het fonds. Tevens vragen veel fondsen inzage in de financiële situatie van de pleegouders.

4.4 Kinderbijslag

De pleegzorgvergoeding wordt door de wetgevers als dekkend voor de kosten beschouwd. Als gevolg hiervan is het voor pleegouders niet mogelijk om kinderbijslag aan te vragen.

4.5 Wet maatschappelijke ondersteuning

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in werking getreden.

De Wet voorzieningen gehandicapten is in deze nieuwe wet opgegaan. De Wmo valt onder de verantwoording van de gemeente.

Het maatschappelijke doel van de Wmo is meedoen, de wet moet er voor zorgen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving, al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden.

De Wmo regelt dat mensen die hulp nodig hebben in het dagelijkse leven ondersteuning krijgen van hun gemeente. Het gaat om voorzieningen als hulp bij het huishouden, een rolstoel of woningaanpassing. Iedereen kan bij het Wmo-loket van de gemeente terecht voor advies, hulp en ondersteuning. Als u als burger een aanvraag doet voor ondersteuning, beoordeelt een specialist of u in aanmerking komt voor zorg of ondersteuning.

De volgende zaken die voor u als pleegouder van belang kunnen zijn vallen onder de Wmo:

- woonvoorzieningen
- rolstoelen of andere verplaatsmiddelen
- vervoersvoorzieningen
- gehandicaptenparkeerkaart en -parkeerplaats

Meer informatie over de Wet maatschappelijke ondersteuning is te vinden op de website van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, www.minvws.nl.

4.6 Als je pleegkind 18 jaar gaat worden

In het actieve deel van deze pleegwijzer vindt u de brochure 'Een onbezorgde toekomst' met daarin informatie ten behoeve van pleegkinderen die het 18de levensjaar naderen. Het is van belang om vroegtijdig gesprekken te voeren over de naderende meerderjarigheid, om te voorkomen dat u en uw pleegkind voor verrassingen komen te staan. We adviseren u zich voor te bereiden op de (financiële) toekomst van uw pleegkind vanaf het 16de jaar, samen met uw pleegzorgwerker en andere betrokkenen, zoals ouders en de eventuele (gezins)voogd.

4.7 Pleegzorgverlof

Als u een pleegkind opneemt in uw gezin kunt u hiervoor verlof opnemen. U heeft recht op pleegzorgverlof als u werknemer bent en een pleegkind opneemt in uw gezin. Het kind moet bij u wonen en er moet een pleegzorgcontract zijn. Als er meer kinderen tegelijk in uw gezin komen kunt u maar één keer verlof opnemen. U kunt vier weken aaneengesloten verlof opnemen tijdens een bepaalde periode van achttien weken. Het verlof vraagt u aan bij uw werkgever minimaal drie weken voordat u het wilt laten ingaan. Uw werkgever stuurt uw aanvraag naar het Uitvoeringsinstituut Werknemers

Verzekeringen (UWV). U ontvangt tijdens het pleegzorgverlof een (WAZO-)uitkering (Wet arbeid en zorg) ter hoogte van uw salaris. Er is een maximum verbonden aan deze uitkering.

Ook als u een uitkering ontvangt van het UWV heeft u recht op pleegzorgverlof en een uitkering.

U vraagt dit verlof rechtstreeks aan bij het UWV.

Als u zorgt voor kinderen jonger dan acht jaar kunt u ouderschapsverlof opnemen. U krijgt in de regel geen salaris voor de uren waarin u ouderschapsverlof hebt opgenomen. Dit is afhankelijk van de cao van uw werkgever.

Voor meer informatie over de mogelijkheden voor verlof en de regels en uitzonderingen kunt u het beste kijken op de site van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: www.szw.nl en/of van het UWV: www.uwv.nl

Voorwoord

Het actieve gedeelte van de pleegwijzer is bedoeld om papierwerk over uw pleegkind overzichtelijk te bewaren. Daarnaast bevat het tips en checklists die u voorbereiden en herinneren aan zaken die op bepaalde momenten in het leven van het pleegkind geregeld dienen te worden.

Het actieve gedeelte is verdeeld in 4 fases:

1. De **voorbereidingsfase**: de fase voorafgaand aan de plaatsing van het pleegkind;
2. De **plaatsingsfase**: de fase van kennismaking tot en met het moment van definitieve plaatsing;
3. De **verblijfsfase**: de fase dat het pleegkind bij u verblijft;
4. De **nazorgfase**: de fase van afsluiting en nadat de plaatsing beëindigd is.

I. DE VOORBEREIDINGSFASE

In dit gedeelte kun u alle papieren en gegevens opbergen waarmee u in de voorbereidingsfase te maken krijgt.

- Verslag gezinsonderzoek of screeningsverslag
- STAP rapportage
- Informatiemateriaal van de William Schrikker Pleegzorg

Aantekeningen:

2. PLAATSINGSFASE

In dit gedeelte kunt u informatie en gegevens opbergen waarmee u in de plaatsingsfase te maken krijgt.

- Pleegcontract
- Declaratieformulier VGZ
- Hulpverleningsplan
- Begeleidingsplan

Checklist:

- Aanmelding gemeentelijke administratie of bevolkingsregister
- Aanmelding verzekeringen
- Aanmelding huisarts en tandarts
- Paspoort of identiteitsbewijsaanvraag (vanaf 14 jaar)
- Aandachtspunten geheime plaatsing

Informatie die u in deze fase ter ondersteuning kan zijn:

- Levensboek
- Opzoekboek Handicap
- Nieuwsbrief pleegouders
- Tijdschrift Mobiel

Aantekeningen:

Aandachtspunten bij geheime plaatsing

Pleegzorg en pleegouders:

Informatie pleeggezin

- Op het pleegzorgcontract worden GEEN adresgegevens gezet van pleegouders maar 'GEHEIM' ingevuld.
- Alle correspondentie verloopt via de (gezins)voogd en het postadres van de William Schrikker Groep, dus geen post op het eigen adres.
- Jeugdige wordt via William Schrikker Jeugdbescherming ingeschreven voor de ziektekostenverzekering.
- Het is zoals eerder genoemd niet wenselijk dat onervaren pleegouders starten met een geheime plaatsing.
- Pleegouders worden geïnformeerd over de risico's en erop gewezen hoe zij kunnen handelen om het risico zo beperkt mogelijk te houden.
- Ook de oudere kinderen in het pleeggezin wordt uitleg gegeven en gevraagd om hun medewerking.

Internet en telefonie

- Pleegouders worden geïnformeerd over de risico's van internet en geadviseerd ervoor zorg te dragen dat er geen persoonsgegevens te vinden zijn.
- Pleegouders letten op computergedrag van het kind (bijv. MSN en Hyves). Ook de school verzoeken hierop alert te zijn.
- Pleegouders dienen hun telefoonnummer te blokkeren voor uitgaande gesprekken.
- Ouders kunnen alleen naar een ongeregistreerd mobiel nummer van pleegouders bellen.
- Na een bezoek aan ouders controleren pleegouders het kind of het geen mobiel van ouders heeft gekregen, waarmee het zonder dat pleegouders dit weten, met de ouders kan bellen.

School en sport

- Bij inschrijvingen (school, sportclub) kan ervoor gekozen worden niet de eigen achternaam van de jeugdige te gebruiken.
- Afhankelijk van de leeftijd van het kind wordt de nieuwe woonplaats niet genoemd aan het kind en/of het kind wordt uitgelegd dat het deze niet mag noemen.
- Naam van de school eventueel niet aan het kind vertellen. Naam van een groep, bijv. de Kikkers, kan een goed alternatief zijn.

Rondom de omgangsregeling

- Omgangsregeling vindt plaats op neutraal terrein.
- Pleegouders dragen er zorg voor dat op het kenteken van de auto geen naam van hun garage staat.
- Pleegouders zorgen er voor dat hun parkeervergunning is afgeschermd tijdens een bezoek aan ouders.
- Pleegouders vertrekken aan het einde van een bezoek op neutraal terrein ALTIJD als eerste.

De gezinsvoogd blijft bij ouders om zo te zien/horen of die bellen naar 'buitenstaanders'. Pleegouders letten bij vertrek goed op dat zij niet gevolgd worden. Indien zij het idee hebben dat dit wel gebeurt, nemen zij direct contact op met de politie.

Communicatie bij andere talen dan Nederlands

- Indien het om een allochtoon gezin gaat wordt vooraf duidelijk afgesproken dat er Nederlands wordt gesproken. Pleegouders luisteren mee met een telefoongesprek en hebben het recht om een gesprek af te breken als ouders/kind over gaan in een andere taal. Tijdens het bezoek wordt ook alleen Nederlands gesproken. Ook ouders/familie onderling. Indien dit niet mogelijk is omdat de ouders geen of gebrekkig Nederlands spreken wordt voorafgaand aan het bezoek-contact een beëdigd tolk ingeschakeld.

Foto's

- Ouders mogen alleen foto's maken van hun kind en niet van pleegouders.
- Het is wel 'handig' als pleegouders een foto hebben van ouders.

Tot slot:

- Geheimhouding wordt nimmer opgeheven zonder overleg met pleegouders. Indien pleegouders niet instemmen met opheffing zal dat in een viergesprek besproken moeten worden.
- Indien er geen overeenstemming wordt bereikt zal de keuze bij pleegouders liggen om te besluiten het opgenomen pleegkind niet in hun gezin te laten wonen omdat de veiligheid van hun gezin onvoldoende gewaarborgd kan worden.

3. VERBLIJFSFASE

In dit gedeelte kunt u de informatie en gegevens bewaren waar u in deze fase mee te maken krijgt.

- Evaluatieplannen
- Begeleidingsplannen
- Schoolrapporten

Checklist:

- Verzekering (ziektelasten, WA)
- Verplicht identificatiebewijs
- Vanaf 15 jaar: bijverdiensten (zie hoofdstuk 4, financiële wegwijzer)
- Vanaf 17 jaar: eigen inkomsten van kind dienen te worden aangevraagd
- Vanaf 18 jaar: ziektekosten / tandartsverzekering wijzigt
 - eigen inkomsten pleegkind
 - tegemoetkoming studiekosten
 - eigen bijdrage kosten jeugdzorg
 - bijlage '(on)bezorgde toekomst'

Informatie die u in deze fase ter ondersteuning kan zijn:

- Levensboek
- Opzoekboek handicap
- Nieuwsbrieven pleegouders
- Tijdschrift Mobiel

Aantekeningen:

4. NAZORGFASE

Hier kunt u alle informatie en gegevens bewaren waar waarmee u te maken krijgt in de nazorgfase.

- Eindevaluatie hulpverleningsplan
- Eindevaluatie begeleidingsplan

Checklist:

- Verzekeringen afmelden
- Adreswijziging doorgeven
- Levensboek meegeven

Aantekeningen:

(On)bezorgde toekomst

als je gehandicapte pleegkind achttien jaar wordt

In Nederland is iedereen die achttien wordt volgens de wet meerderjarig. Het ouderlijk gezag of de (gezins)voogdij vervalt. Volgens de wet kunnen meerderjarigen zelfstandig beslissingen nemen en rechtshandelingen verrichten. Toch verandert er in het dagelijkse doen en laten van veel nieuwe meerderjarigen niet zoveel, ze maken hun opleiding af en groeien toe naar een zelfstandig bestaan. Voor gehandicapte pleegkinderen is dit allemaal niet zo vanzelfsprekend. Zij kunnen letterlijk of figuurlijk (nog) niet op eigen benen staan. Voor hen is de grens van achttien jaar willekeurig. Juist omdat de zorg voor de toekomst van het gehandicapte pleegkind zeker niet zal ophouden. Dit artikel maakt u attent op een aantal belangrijke zaken die voor de toekomst van uw pleegkind geregeld moeten worden.

Tip: Vanaf de 17e verjaardag van uw pleegkind gaat de pleegzorgwerker hierover met u in gesprek.

Verlenging pleeggezinbegeleiding

Alle kinderen vliegen vroeg of laat uit het vertrouwde nest, dit is ook het toekomstbeeld voor de meeste gehandicapte pleegkinderen. Zij zullen immers niet tot in lengte van dagen bij hun steeds ouder wordende pleegouders blijven wonen. Toch gaan de meeste kinderen niet meteen op hun achttiende verjaardag de deur uit. Zeker veel gehandicapte pleegkinderen zijn daar nog niet aan toe. Door hun handicap en de opvoedingsproblemen die ze in hun vroege jeugd hebben ondervonden, lopen velen achter in hun ontwikkeling. Soms ziet het ernaar uit dat zij nog een paar jaar kunnen doorgroeien als ze bij hun pleegouders blijven wonen. Als voortzetting van pleegzorg door alle betrokkenen wenselijk wordt geacht en er zijn begeleidingsvragen van pleegouders, kan de William Schrikker Pleegzorg de begeleiding blijven bieden. De verlenging kan worden verleend voor de termijn van de aanspraak die in het indicatiebesluit is vastgelegd. De indicatie moet aangevraagd worden voordat de jeugdige achttien wordt. Pleegzorg kan voorgezet worden tot de drieëntwintigste verjaardag van het kind. Als de pleeggezinplaatsing door loopt, houdt u uw pleegzorgwerker en de pleegzorgvergoeding. Uit de eigen inkomsten van het pleegkind, bijvoorbeeld de Wajong, moet het kind een bijdrage betalen aan de kosten voor de jeugdhulpverlening. Hiervoor heeft de administratie van de William Schrikker Pleegzorg een afschrift nodig van de inkomsten van het pleegkind.

Er kan ook voor gekozen worden dat het kind bij de pleegouders blijft wonen zonder voortzetting van pleegzorgbegeleiding en -vergoeding. Het kind kan dan uit zijn eigen inkomen kostgeld gaan betalen. Voor de zelfstandige (financiële) positie van het pleegkind kan dat gunstiger zijn.

Eigen financiën

‘Die wirwar van regeltjes rondom de financiën zijn enorm. Onze pleegdochter Nancy kan door haar verstandelijke handicap niet werken, ook niet op een sociale werkplaats. Het was dus duidelijk dat we een Wajong-uitkering konden aanvragen. Voor mijn eigen dochter, die ook gehandicapt is, wist ik dat we dat ruim van tevoren moesten doen. De voogd van Nancy heeft in april de aanvraag de deur uitgedaan. De oproep van de keuringsarts kwam precies in de vakantieperiode. Nancy was uit logeren. ‘Ach, ik maak wel even een nieuwe afspraak,’ dacht ik. Maar dat ging zo maar niet. ‘U krijgt wel een nieuwe oproep’ werd mij verteld. Na vele telefoontjes en maanden wachten, konden we in oktober terecht. Nog net een maand voordat Nancy achttien werd. Helaas kom je daarna weer in een ambtelijke molen terecht. Pas in februari is er voor het eerst betaald, tien maanden nadat de aanvraag is verstuurd. Het geld wordt dan wel met terugwerkende kracht uitgekeerd maar ik had er toch een raar gevoel over. Je weet gewoon niet waar je aan toe bent.’

Familie Mooij, Den Haag

Inkomsten

Als het pleegkind achttien wordt, zal het over eigen inkomsten moeten beschikken. Dit inkomen kan het kind zelf verdienen uit een betaalde werkkring. Mocht het pleegkind geen eigen salaris verdienen, dan kan hij een uitkering aanvragen. De meest voorkomende inkomstenbron voor gehandicapte pleegkinderen is een Wajong-uitkering. Als het pleegkind nog Voortgezet (Speciaal) Onderwijs volgt moet het kind zelf de tegemoetkoming scholieren aanvragen. Alleen als het kind het zelf echt niet kan, moet de wettelijke vertegenwoordiger van het kind de aanvraag indienen. Een pleegkind woont niet bij zijn natuurlijke ouders en kan op grond daarvan een tegemoetkoming voor uitwonenden krijgen. Daarvoor moet via de William Schrikker Jeugdbescherming voor een aanvullende verklaring gezorgd worden. Wanneer een pleegkind door zijn handicap voor meer dan 25% arbeidsongeschikt is, kan er voor hem een Wajong-uitkering worden aangevraagd. De hoogte van de uitkering wordt bepaald door leeftijd en de mate van arbeidsongeschiktheid. Hieraan gaat een medische keuring vooraf.

Om in aanmerking te komen voor een Wajong-uitkering moet het pleegkind wel vanaf zijn tiende jaar in Nederland wonen. Kijk voor informatie en aanvraagformulier voor een Wajong-uitkering op www.uvw.nl. Voor de tegemoetkoming scholieren kunt u terecht bij de Info Beheer Groep via www.ib-groep.nl (het formulier moet minimaal 3 maanden voor het achttiende jaar worden ingeleverd). Beide financiële regelingen moeten ruim van te voren aangevraagd worden. Mocht het pleegkind onvoldoende inkomsten verwerven uit loon, Wajong of de tegemoetkoming scholieren, dan kan het kind een beroep doen op de aanvullende bijstand bij de sociale dienst van zijn gemeente.

Met het oog op een zo groot mogelijke zelfstandigheid van het kind is het raadzaam om de inkomsten van het pleegkind op zijn eigen bank- of girorekening te laten storten. Zo ontstaat er zicht op de financiële situatie van het pleegkind. Mochten er problemen te verwachten zijn rond het beheer van de eigen rekening, zal er een beschermende maatregel moeten worden aangevraagd.

Verzekeringen

Voor de achttiende verjaardag van het pleegkind moet er nauwkeurig worden gekeken naar de verzekeringen die voor het kind zijn afgesloten. Mocht het pleegkind in uw gezin blijven wonen zonder voortzetting van pleegzorg, dan kan het kind soms nog onder de gezinsverzekeringen vallen. Dit is afhankelijk van uw polisvoorwaarden. In ieder geval moet voor de achttiende verjaardag worden bekeken of en zo ja welke verzekeringen er opnieuw moeten worden afgesloten. In Nederland kan men zich verzekeren tegen allerlei (financiële) risico's. Vanuit de William Schrikker Pleegzorg raden wij aan om in ieder geval een WA- en een ziektekostenverzekering af te sluiten, die ingaat op de achttiende verjaardag van het kind. Daarbij heeft het de voorkeur om verzekeringen af te sluiten op naam van het kind. Verder zou een tandheelkundige en een uitvaartverzekering verstandig kunnen zijn.

Voor de zorgverzekering geldt dat de basisverzekering en eventuele aanvullende verzekering uw pleegkind kan worden ingeschreven bij een verzekeraar van eigen keus. Als de jeugdige is verzekerd via de William Schrikker Jeugdbescherming bij VGZ dan vervalt de verzekering per 1e van de maand volgend op de 18e verjaardag (of zodra de maatregel verloopt). Als uw pleegkind via de William Schrikker Groep verzekerd is kan op verzoek van de gezinsvoogd de (aanvullende) verzekering bij VGZ worden voortgezet. Mogelijk komt uw pleegkind in aanmerking voor de tegemoetkoming zorgtoeslag via de belastingdienst.

Beschermende maatregelen

'Na zijn achttiende verjaardag zou onze autistische pleegzoon Simon financieel en juridisch zelfstandig worden. Maar Simon kan dat helemaal niet aan. Hij kan ten eerste al niet praten en een ander gevolg van zijn autisme is onvoorspelbaar gedrag. Vreemden begrijpen Simon niet, hij raakt dan verstoord en wordt agressief. Simon moet volledig beschermd worden voor de buitenwereld. Mijn man is daarom curator geworden.

Toen leek dat de enige optie. Nu hoor je de meeste mensen over bewindvoering. Dat is eigenlijk alleen een financiële bescherming, dus ik denk dat we met Simon toch bij curatorschap waren uitgekomen. Door zijn autisme is hij gewoon niet handelingsbekwaam.'

Mevrouw Braker, Nunspeet

Feitelijk worden beschermende maatregelen alleen getroffen bij verstandelijk gehandicapten of bij mensen met een psychiatrisch ziektebeeld. Iedere meerderjarige is wettelijk aansprakelijk voor zijn handelen en verantwoordelijk voor zijn eigen financiën. Hij kan bijvoorbeeld koop- en samenwerkingscontracten aangaan. Mensen die dit soort handelingen niet kunnen overzien, moeten beschermd worden. Er bestaan drie vormen van beschermende maatregelen: curatele, bewindvoering en mentorschap. In overleg met de jeugdige, de pleegouders, de ouders en/of de (gezins)voogd moet worden bekeken of een beschermende maatregel nodig is en zo ja welke. Hierbij geldt dat er bescherming op maat moet worden gezocht. Alles wat het kind zelf kan, moet hij vooral ook zelf doen. Van de drie vormen van bescherming is curatele de zwaarste maatregel. Iemand die onder curatele staat mag – net als een minderjarige – over bijna niets zelfstandig beslissen. Veel pleegkinderen van de William Schrikker Pleegzorg worden al voldoende beschermd met een bewindvoering. Over geld en goederen die onder het bewind vallen, kunnen zij dan niet meer beschikken zonder toestemming van de bewindvoerder. Bewindvoering kan eventueel worden gecombineerd met mentorschap. Mentorschap biedt bescherming op het persoonlijke vlak, zoals begeleiding, verzorging en behandeling. Daarbij heeft hij de plicht om het pleegkind zoveel mogelijk zelf te laten beslissen en om een zelfstandig optreden van het kind te bevorderen.

Een beschermende maatregel moet bij de rechter worden aangevraagd. Dit kunnen pleegouders niet zelf doen. De kosten die een aanvraag met zich meebrengt, zijn in principe voor de wettelijke vertegenwoordiger. Vraag uw gezinsvoogd naar de mogelijkheden. Het is mede daarom raadzaam tijdig te bespreken welke beschermende maatregel nodig is.

Een werkring

Veel pleegkinderen volgen nog Voortgezet (Speciaal) Onderwijs als ze achttien worden. Met het oog op de toekomst moet ook worden gedacht aan een mogelijke werkring. Voor pleegkinderen met een handicap zal het moeilijker zijn om een baan te vinden. Als het pleegkind niet bemiddeld kan worden in het bedrijfsleven is er een aantal regelingen waarvan alle werkelozen gebruik kunnen maken. Het UWV WERKbedrijf heeft daarover de meest recente informatie. Daarnaast is er de wet sociale werkvoorzieningen (WSW) waarbij gehandicapten aangepast werk kunnen doen. De WSW is alleen bedoeld voor mensen die niet aan het reguliere arbeidsproces kunnen deelnemen. Hiervoor geldt een speciale aanmeldingsprocedure. Als werken via de WSW te hoog gegrepen is voor het pleegkind zal een dagverblijf voor gehandicapte volwassenen uitkomst kunnen bieden. Voor informatie en bemiddeling kunt u terecht bij verschillende organisaties, waarbij de MEE en het UWV WERKbedrijf een sleutelpositie hebben.

Een woning

'Voor Jelle, onze pleegzoon van achttien, zouden wij graag zelfstandige woonruimte bovenop onze garage willen bouwen. Zijn woning is dan met een deur aan ons huis verbonden. Jelle heeft het Syndroom van Down en we willen hem nog zo'n vijf tot acht jaar begeleiden. Op deze manier kan hij leren zo zelfstandig mogelijk te leven, terwijl hij altijd op ons terug kan vallen. Wij hopen hem daarmee op zo'n hoog mogelijk niveau van zelfredzaamheid te brengen, voordat hij naar een gezinsvervangend tehuis gaat. De financiën zijn nog steeds niet rond en omdat er overal enorme wachtlijsten zijn, zijn we ook actief betrokken bij een ander woonproject. De leraar van Jelle van de VSO-school is initiatiefnemer van dat project, een hele hulp mag ik wel zeggen. We hopen zo een alternatief achter de hand te hebben als ons 'eigen project' niet van de grond komt.'

Familie van Eerd, Uden

Een woning

Een eigen woning is een droom voor menig achttien-plusser. Voor het ene gehandicapte pleegkind zal die eigen woning een kamer voor zichzelf in een leefgroep betekenen, voor het andere een aangepaste woning. Welke plek voor zichzelf ze ook vinden, het zal hun nieuwe thuis worden. Houdt er rekening mee dat op de woningmarkt lange wachttijden zijn. Zeker als voor het kind een plaats bij een instelling voor mensen met een handicap gezocht moet worden, kunnen de wachttijden aanzienlijk zijn. Het is dus raadzaam om tijdig te informeren naar de mogelijkheden en het pleegkind alvast aan te melden voor de gewenste woonvorm. Voor mensen met een lichamelijke handicap zijn er bijvoorbeeld rolstoelwoningen of aanleunwoningen. Voor mensen met een verstandelijke handicap zijn de mogelijkheden afhankelijk van hun niveau van functioneren. Pleegkinderen met een vrij hoog niveau kunnen zelfstandig wonen in een begeleid of beschermd woonproject. Kinderen met een lager niveau kunnen terecht in een gezinsvervangend tehuis (GVT) of in een leefgroep van een woonvoorziening voor mensen met een verstandelijke of meervoudige handicap. Voor mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap kunt u voor informatie en bemiddeling terecht bij de MEE in uw provincie.

Relaties

Met wie het meerderjarige pleegkind contact onderhoudt in zijn toekomstige leven is grotendeels zijn keuze. Als het pleegkind niet meer in het pleeggezin woont, willen pleegouders vaak een rol van betekenis blijven spelen in het leven van hun pleegkind. Onze ervaring is dat zij uitstekend de belangen van het ex-pleegkind kunnen behartigen. Pleegouders of hun volwassen kinderen zijn bijvoorbeeld bij uitstek geschikt om tot curator, bewindvoerder of mentor benoemd te worden. Uiteraard alleen als zij daar bereid toe zijn en het aannemelijk is dat de eigen familie van het kind deze taak niet op zich wil of kan nemen.

Het ouder wordende pleegkind zal steeds meer een eigen leven krijgen. Het is de bedoeling dat het kind de gelegenheid krijgt contact te onderhouden met al die mensen die belangrijk zijn in zijn leven: het pleeggezin, de eigen familie, collega's, en leeftijdslotgenoten. Want als het lukt het kind een sociaal netwerk te bieden, is er voor zijn toekomst gezorgd!

